

ISTORIILOR NOASTRE VIITOARE

Este greu de zugrăvit tot disprețul pe care l-au arătat popoarele privilegiate celor lipsiți de privilegii; milenile de istorie nu pot nici măcar să cuprindă toate acele exemple.

Multe din marile fresce ale lumii, pe care învingătorii, ei înșiși și le-au pictat pentru a se putea măsura imediat în și prin puterea lor au crăpat pe alocuri și s-au ciobit și chiar și vopsele savant preparate s-au scorojit singure, strimbând prea-cinstite fețe și redind privilegiiștilor chipul și asemănarea cuvenită.

Invinșii nu aveau „bani pentru vopsele”, cu atât mai puțin pentru forța de aur trebuincioasă capetelor coșoate de nimburii. Dar nici nu-și făceau prea multe probleme din pricina asta căci ei știau că și marile fresce - ca și zeii - sint pieritoare.

Celor învinși, bucuriile toate le fuseseră rănite și ele trebuiau iar durate; astfel au învățat popoarele acelea „mici” că izbînda nu poate fi decît de partea celor care așează bucuriile din nou în picioare și zidesc înzecit pentru istoria care nu moare niciodată.

Istoriile s-au așternut cap la cap devenind milenii și popoarele au crescut și au învățat destul de multe. Astăzi, omenirea își dă seama că doar gradul de civilizație materială și spirituală, respectul și prețuirea re-

ciprocă pot fi singurele însemne ale puterii și trăinicieii popoarelor și nicidecum numărul, densitatea sau întinderea, ori, și mai rău, socotind la scara unei națiuni, atîtea ghiulele la atîția bocanci de soldat...

Românii nu prea au avut timp să-și picteze fresce, dar au fost întotdeauna un popor puternic și demn. Cu 2050 de ani în urmă, strălucitul imperiu al lui Burebista stătea de strajă în calea expansiunii romane, la nord de Balcani și de Dunăre.

Decebal nu a murit fugăr ca Hanibal și nici ca tînărul gal Vercingetorix, ținut în lanțuri în taințele Romei. Decebal a murit cu sabia în mină și așa au murit toți mării voievozi de mai tirziu, munteni, ardeleni sau moldoveni și chiar și-n ceasurile lor din urmă nu au dat socoteală decît pămîntului strămoșesc și poporului care-i înălțase.

Conștiința s-a perpetua peste veacuri ca un simțămînt al nemuririi și INDEPENDENȚA ca și UNIREA sint cele mai nobile peceti ale unui popor și ale unei istorii care n-au putut fi nicicînd ingenucheate.

Priveliștii de azi a României i se asociază, în mod necesar toate acestea și de aceea, istoriilor noastre viitoare le vor fi dăruite cele mai vii și durabile culori.

V. VIȘAN

Forumul studențesc

revistă a u.a.s.c. din centrul universitar timișoara • anul VI • nr. 10 (42) noiembrie, 1978 • 16 pagini • 2 lei

CONSEMNA RI

PREAMBUL:

Timișoara, centru universitar cu tradiție, a fost timp de două zile, 11 și 12 noiembrie, locul de desfășurare al unor frumoase confruntări pe tărîm medical, găzduind lucrările celei de-a XIV-a Conferințe Naționale a cercurilor științifice studențești, secția de medicină. Reunind reprezentanți ai Institutelor de învățămînt superior medical din București, Cluj-Napoca, Iași, Tîrgu-Mureș, Craiova și Ti-

prioritar, pe problemele fundamentale ale medicinei actuale pe profilaxie, pe multitudinea de aspecte care definesc omul bolnav ca entitate biologică în contextul factorilor naturali și sociali între care și desfășoară viața. În măsura în care omul este valoarea supremă, medicinei îi revine un rol decisiv pentru a puncta în teribila înclăștare a vieții și morții, două repere fundamentale ale existenței omului.

Cuvîntul de salut adus de reprezentanții celorlalte institute a subliniat însemnătatea evenimentului, au exprimat

acordarea diplomelor de participant și a premiilor, a adunat în amfiteatru pe toți participanții. Președintele Consiliului U.A.S.C. din Centrul universitar Timișoara, tovarășul Petru Andea, membru al Comitetului Executiv al Consiliului U.A.S.C.R. a înmînat premiile, rod al eforturilor creatoare de ani de zile.

Premiile I au fost cucerite de: **ECATERINA SOOS** (Tg. Mureș) — „Cu privire la comportamentul metabolismului lipidic în regenerarea hepatică experimentală” (Discipline preclinice), **DORINA LAZĂ-**

șilor din alte centre universitare, marcînd, prin aceasta, o nouă dovadă a ospitalității locuitorilor acestui oraș al florilor.

Dintre lucrările prezentate amintim:

„Grija față de îndrumarea participanților prin institut, în tot timpul desfășurării lucrărilor” — acțiune practică realizată de însoțitorii de grup, amabili, competenți, făcînd ca oaspeții să se simtă ca la ei acasă...

„Alimentația rațională, element de bază al marilor performanțe” — lucrare executată sub îndrumarea competen-

GABRIEL CARABULEA — (București): „Ne-am propus ca prin studiul acestor parametri — dezvoltarea somatică și cursa hormonală — să stabilim un etalon al băiatului care traversează pubertatea. Abordînd o problemă de actualitate — starea de sănătate a tineretului — și beneficiind de multă înțelegere și ajutor din partea catedrei de endocrinologie de la facultate și de la Institutul „Parhon” am reușit să învingem obstacolele și să ajungem la acest rezultat atât de apreciat”.

TEODORA LUCHIȚA (Timișoara): „Beneficiind de con-

Certitudinea unei generații de viitori medici

multumirea față de primirea făcută de către timișoreni.

COMUNICĂRI IN... CONCURS

În cele 6 săli, concurenții. Atenție, concentrare, în sală dar mai ales, în fața tablei, acolo unde în 10 minute trebuie să sintetizezi munca a ani de cercetare. 10 minute în care să reliefezi noul, să atragi atenția, să convingi. Față-n față, examinătorii, colegii de la alte institute, gata să speculeze orice greșeală. Profesorii au și ei emoții... Proiecții de diapozitive, explicații table, grafice, toate încărcate de lucruri noi, inedite.

Comunicările decurg firesc, fără întreruperi. Urmează apoi discuțiile. Întrebările, răspunsuri competente, emoții, poticneli discuții, schimburi de păreri. Toate amintesc de sesiune, teribilă confruntare de știință. În pauză discuțiile continuă. Se fac pronosticuri: „Cei de la Tîrgu-Mureș au venit cu treburi de rezistență. Cred că iau cel puțin un premiu...” „Asta a fost o speculație...” „Ați văzut cum s-a bilbiit la întrebări?...” „Bun tipul...” etc. Se fumează, se cumpără cite o carte de la standul prezentat de colegii timișoreni, se iau interviuri pentru radio, pentru ziare.

Apoi, totul reîncepe... Pentru reporter universul în care pătrunde este un univers nou, un univers în care orice lucru poate părea senzational... un univers care denotă multă competență, seriozitate, pasiune. Orele rezervate comunicărilor trec pe nesimțite. Nici nu bagi de seamă că s-au perindat aproape 198 de vorbitori... Ultima comunicare o masă rotundă pe tema „Resuscitarea cardiorespiratorie” prezentată de studenții timișoreni. Iasă timp de decizie juriului întrunit, undeva, într-o sală

APOI AU VENIT PREMIILE...

Moment de maxim interes.

RESCU-PAVEL (Timișoara) — „Șocul hipovolemic la sugar” (Ocrotirea mamei și a copilului), **GABRIEL CARABULEA** (București) — „Studiu asupra dezvoltării somatice și sexuale și a dinamicii hormonale în perioada pubertății la băieți” (Discipline medicale), **VIAD EPURE** și **TEODORA LUCHIȚA** (Timișoara) — „Influența peristalticii intestinului subțire în perioada postoperatorie precoce prin tratament acupunctiv” (Discipline chirurgicale), **AUREL BOLD** și **ANGELA PODARIU** (Timișoara) — „Cercetări privind efectul ultrasunetelor asupra plăgilor gingivo-osoase proximale” (Stomatologie), **LUCIA PACALA** (Tg. Mureș) — Dozarea ionilor NO_2 și NH_4 în vederea cercetării poluării apei Mureșului” și **IOAN DRĂGAN** (București) — „Sinteza unor noi ftalinide” (Farmacie) Lîngă aceste premii bilanțul studenților timișoreni, dintre cele mai frumoase: 3 premii I, 2 premii II, 3 mențiuni. Numele lor amintesc de studenți frunțași ai institutului, de absolvenți de prestigiu: Gh. Constantin, Ion Sîlînă, Indira Silveanu, Giryis Honi, Alexandra Stanciu, Dana Savici, Gh. Szilágyi, Călin Udroui.

Premiile decernate au reprezentat contribuții importante în rezolvarea unor probleme cu care se confruntă medicina de azi multe din ele avînd o aplicabilitate practică imediată, altele oferind soluții teoretice de certă valoare științifică.

Comunicările au fost prezentate în exclusivitate de timișoreni, fiind opera unui grup de studenți inimoși, activiști de asociație, care au făcut ca amintirea Timișoarei să fie dintre cele mai plăcute. Ele s-au bucurat de aprecierea unanimă a tuturor oaspe-

șilor din alte centre universitare, marcînd, prin aceasta, o nouă dovadă a ospitalității locuitorilor acestui oraș al florilor.

COMUNICĂRI... IN AFARĂ DE CONCURS...

Comunicările au fost prezentate în exclusivitate de timișoreni, fiind opera unui grup de studenți inimoși, activiști de asociație, care au făcut ca amintirea Timișoarei să fie dintre cele mai plăcute. Ele s-au bucurat de aprecierea unanimă a tuturor oaspe-

șilor din alte centre universitare, marcînd, prin aceasta, o nouă dovadă a ospitalității locuitorilor acestui oraș al florilor.

„Timpul liber și recuperarea intelectuală” — lucrare colectivă a comisiei sociale și culturale de la institut, concretizată în asigurarea unor condiții de odihnă corespunzătoare și a destinderii prin vizionare de spectacole festive, discotecă, etc...

„Orientarea, documentarea și circulația informației — condiții esențiale ale comunicării între oameni” — operație executată cu ajutorul întreprinderii poligrafice, a unor fotografi și desenatori entuziaști care a constat din programe de desfășurare, diplome, ecusoane, panouri cu fotografii etc...

„Coordonarea și organizarea comunicărilor științifice în complexitatea dată de o manifestare la nivel național” — lucrare dificilă, prezentată cu succes de către comisia profesională. Dar fiindcă și celelalte comunicări au fost însoțite de numele autorilor lor îmi permit să selectez de pe lista destul de lungă a celor care au trudit la elaborarea lor, pe cei care i-am văzut mereu în mijlocul manifestării: conf. dr. Petre Rădulescu, studenții Mihaela Stupcanu, Manuela Dancău, Carmen Popescu, Nicolae Avram, Monica Caloghera, Dorin Grigoraș, Alexandra Stanciu, Emil Vancu și... ceilalți anonimi fără de care manifestarea n-ar fi prins conturul dorit.

Comunicările au fost prezentate în exclusivitate de timișoreni, fiind opera unui grup de studenți inimoși, activiști de asociație, care au făcut ca amintirea Timișoarei să fie dintre cele mai plăcute. Ele s-au bucurat de aprecierea unanimă a tuturor oaspe-

CIȘTIGĂTORII SE DESTĂINUIE...

LUCIA PACALA (Farmacie) — Tg Mureș): „Lucrarea prezentată este rodul unor cercetări pe timp de doi ani și și propune să constate în ce măsură apele reziduale provenite de la combinatul „Azo-Mureș” poluează apele Mureșului cu o serie de ioni nocivi pentru organismele vietoitoarelor. Rezultatele cercetărilor mele, cercetări ce înseamnă, în primul rînd, sute de drumuri pînă la albia râului, reprezintă un semnal de alarmă — concentrația acestor ioni methemaglobinanti depășește limitele admise prin lege și pune în primejdie viața și sănătatea tuturor vietoitoarelor care depind într-un fel sau altul de apele Mureșului”.

cursul larg al Clinicii III Chirurgie am avut posibilitatea să demonstrăm încă odată eficiența tratamentului acupunctiv ca o metodă de stimulare a dinamicii intestinale în condițiile opririi peristaltismului după intervențiile chirurgicale pe abdomen”.

IN LOC DE CONCLUZII...

ERIKA GRÜN — Cluj-Napoca — „Ne-a impresionat la modul cel mai plăcut atît primirea timișorenilor cît și căldura cu care am fost înconjurați pe parcursul șederii noastre aici. Am auzit lucrări de un deosebit interes științific și părăsesc Timișoara cu sentimentul că am cîștigat ceva”.

VIORICA BAZAVERDE — Craiova — „Timișoreni au fost la înălțimea așteptărilor și această întîlnire cu ei nu putea decît să ne bucure. Lucrările prezentate au fost realmente interesante, atît prin conținutul lor științific cît și prin varietatea aspectelor abordate”.

FLORA ADRIANA — Tg. Mureș — „Cu timișoreni ne-am mai întîlnit și cu alte prilejuri și am reușit să creem un flux afectiv între institutele noastre. Tîm să evidențiez bunele rezultate obținute de colegii mei, reflectate și prin premiile obținute cît și prin valoarea lucrărilor, pe ansamblu, prezentate”.

DR. MARIAN MUNTEANU — Timișoara — „Studentul vine în clinică cu timiditatea începutului, dar și cu un puternic spirit de investigație a mediului înconjurător, cu o dorință avidă de iscodire și înțelegere a tainelor medicinei. Participarea la cît mai multe comunicări simpozioanelor îl maturizează iar munca sa se concretizează în cercetări valoroase ce pot fi finalizate în lucrări de diplome și publicații”.

DACA CREDEȚI CĂ MAI ESTE NECESAR, PUTEM AFIRMA...

Conferința Națională a cercurilor științifice studențești, secțiunea pentru medicină, a marcat un salt calitativ și cantitativ înscriindu-se pe linia continuă a politicii partidului de concretizare practică a teoriei oferind certitudinea existenței unei generații de viitori medici la înălțimea încrederii pe care semenii lor le-o acordă, zi de zi

Pagină realizată de **DANIEL BUMB**

mișoara, Conferința a însemnat o imensă manifestare de forță, a căror desfășurare a inspirat acest reportaj.

CONFERINȚA POATE SĂ ÎNCEAPĂ!

Primele buchete de flori oferite invitaților, pe peronul gării au constituit și primele momente din bucuria întîlnirii cu timișoreni. Cei mai mulți dintre oaspeții cunoșteau „orașul florilor”, alții l-au văzut însă, pentru prima dată. Oricum la masa oferită în aceeași seară, așa numitul „coctail al prieteniei”, s-au schimbat primele impresii, s-au legat primele prietenii. Discipolii lui Hipocrate au rîs și au glumit uitînd, pentru o clipă, de confruntarea de a doua zi. Printre glume, întrebări despre felul în care se va desfășura manifestarea. Se află că lucrările se vor despărți în 6 secțiuni: Discipline preclinice, Discipline medicale, Discipline chirurgicale, Ocrotirea mamei și a copilului Stomatologie și Farmacie. La căminele unde sînt găzduiți concurenții, se fac ultimele retușuri, se schimbă ultimele păreri...

START!

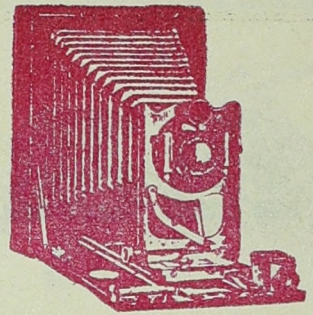
Amfiteatrul mare al Institutului de medicină devine, de dimineață, tînta tuturor deplasărilor. Este ora 9,15 și... Conferința se deschide prin cuvîntul de salut al vicepreședintelui Consiliului U.A.S.C., studenta Rodica Timircan.

Din partea Institutului timișorean a adus cuvîntul de salut participanților, rectorul institutului, prof. dr. Ștefan Gavrilăscu, care a subliniat, totodată rolul și importanța pe care o are cercetarea științifică studențească în formarea viitorilor specialiști. S-a remarcat că cercetarea devine tot mai mult o acțiune de echipă dat fiind caracterul interdisciplinar al acesteia, complexității ei.

Un referat urmărit cu atenție a fost cel prezentat în ședința de deschidere de către Cristian Jianu, președintele Consiliului U.A.S.C. din I.M.T. privind „Rolul cercurilor științifice studențești în formarea viitorilor medici”. Este absolut esențial ca cercetarea să se orienteze,

panoramie

Cercetarea - proiectarea, premisele unei industrii avansate

În 10 și 11 noiembrie au avut loc comunicările celei de a III-a ediții a Conferinței de procese și utilaje de prelucrare la rece. Gazda acestei prestigioase reuniuni care a prilejuit un amplu schimb de informații, a fost catedra de tehnologie a construcțiilor de mașini din cadrul Facultății de mecanică a I.P.T. Numărul mare de participanți prezenți din toate institutele politehnice, precum și numeroși invitați din partea celor mai cunoscute întreprinderi au avut ca efect o mai bună cunoaștere a celor mai noi orientări a proceselor și tehnologiilor moderne, precum și deschiderea de noi perspective în domeniul colaborării pe termen tehnic.

O lucrare deosebit de interesantă prin modul de abordare și de soluționare — pe calculator — a fost prezentată de un colectiv al Universității din Galați, privind analiza geometriei frezei melc modul, în vederea obținerii unei variații impuse a așchilor deosebite. Realizatorii: conf. dr. ing. N. OANCEA, conf. dr. ing. E. CONSTANTIN și ș. I. dr. ing. V. GEORGESCU au urmărit realizarea unei scule folosite la prelucrarea roților de modul mare pentru Combinatul siderurgic de la Galați. Potrivit rezultatelor cercetării a crescut considerabil productivitatea, precum și gradul de universalitate al sculei, eliminându-se astfel importul acestora.

Selectarea variantelor tehnologice în vederea încărcării mașinilor unelte, este tema ce a preocupat colectivul format din prof. emerit G. SAVII și ș. I. PIRCEA, de la I.P.T., lucrare ce prezintă o metodă de lucru bazată pe modul de programare liniară, prin care se realizează o încărcare echilibrată a mașinilor-unelte. Funcția de optimizat urmărește minimizarea costului total al prelucrării și conține metoda de elaborare a modelului de programare liniară, fiind rezolvată pe calculator.

Colaborarea tehnolog-analist — întâlnită tot mai frecvent astăzi — a devenit o necesitate. Astfel ing. D. FULEA — director tehnic la Întreprinderea „Independența” Sibiu — și matematicianul I. BOBOLEA — șeful Oficiului de calcul Sibiu — au elaborat o serie de considerații privind modernizarea proiectării tehnologiilor de fabricație pe mașini-unelte asistate de calculator.

În numeroase cazuri munca laborioasă a proiectanților este preluată de calculator în întregime, timpul de rulare al programelor fiind scurt și proiectarea economică. Echiparea calculatoarelor cu plottere permite interpretarea grafică a rezultatelor prin „desenarea” de către mașină a piesei supusă cercetării. Un exemplu concludent în acest domeniu îl oferă programul de profilare al camelor disc cu tchet liniar, utilizate la

mașini-unelte automate — asistat de calculatorul electronic cu plotter HP model 9830 B — expus de conf. dr. ing. GH. BONCOI de la Facultatea T.C.M. din Brașov și ș. dr. ing. C. STĂNESCU, de la I.P. București.

Una dintre problemele cheie ale viitorului mașinilor-unelte o constituie introducerea comenzii adaptive. Aceasta constă în selectarea de către mașină a regimurilor de lucru în funcție de condițiile concrete ivite în timpul prelucrării, urmărindu-se o folosire la parametrii maximi ai uneltelor și o protejare a sculelor în timpul funcționării. La I.P.T., Facultatea de mecanică, preocupările vizând comanda adaptivă a mașinilor au fost concretizate printr-o serie de lucrări deosebit de interesante, știut fiind că la ora actuală sînt relativ puține realizări în acest domeniu pe plan mondial. O prezentă competentă, prof. dr. ing. E. DODON, conducătorul mai multor colective de cercetători, a elaborat lucrarea: Realizări și tendințe la comanda adaptivă la mașini de găurit, unde împreună cu conf. dr. ing. G. URDEA și ing. F. GROSU au prezentat schemele bloc a unor astfel de mașini, avantajele, precum și domeniile specifice de aplicare.

Tehnologiile neconvenționale captează atenția tot mai multor specialiști, pentru că, fără îndoială, viitorul le aparține. Aplicabilitatea vastă, productivitatea ridicată, posibilități de prelucrare a aliajelor foarte dure, iată în câteva cuvinte domeniul de existență al acestor foarte tinere ramuri a tehnologiilor. Particularitățile tehnologice, la prelucrare micro alezajelor prin eroziune electrică, constituie sfera preocupărilor prof. emerit dr. ing. G. SAVII și asist. ing. G. DRĂGHICI. I. P. Timișoara, care au prezentat particularitățile mecanismului prelevării de material, la prelucrare prin eroziune electrică a micro alezajelor.

Folosirea ultrasunetelor în diverse procese de prelucrare este o orientare relativ nouă, care urmărește punerea în valoare a unor disponibilități neutilizate a materialelor, precum și o reducere a echipamentului tehnologic necesar. O bogată experiență în domeniul folosirii ultrasunetelor ș. dr. ing. T. ICLANZAN, alături de profesor emerit G. SAVII, prof. dr. ing. S. ROSINGER și asist. ing. V. SEICULESCU, de la I. P. Timișoara, au elaborat criteriile de adoptare a echipamentelor tehnologice la procesele de ambutisare activate ultrasonice.

Gradul înalt al pregătirii și competenței celor prezenți la sesiune, a permis soluționarea unor probleme cu caracter tehnic, arătînd totodată nivelul avansat la care se află cercetarea științifică românească.

VIRĂG TIBOR

● Formația de teatru a Institutului de arhitectură „Ion Mincu” din București, „Arhi-teatru”, a prezentat în 19 și 20 octombrie, 2 spectacole foarte interesante, la Casa de cultură a studenților și la Clubul Universității... ● O inedită deplasare și un fructuos schimb de experiență al membrilor cercului de presă cu muncitorii de la Beregsău... ● Căminul 17 a găzduit, o mult gustată întâlnire cu profesoara gustată întâlnire cu profesoara Luminița Ardelean-Almăjan, de la Liceul pentru alimentație publică. Întîlnirea s-a materializat în câteva preparate culinare care au fost notate excelent de consumatorii ocazionali...

● Luni și vineri seara, între orele 21-22 au loc ședințele de lucru ale cercului de inot sub-acvatic... ● În cadrul manifestărilor din Festivalul Național „Cîntarea României” desfășurate sub titulatura „Orizonturi politehnice”, s-a continuat ciclul de expuneri, găzduite de sala 150 a Facultății de mecanică, susținute de cadre didactice de prestigiu. De data aceasta a conferențiat prof. em. ing. I. Zăgănescu despre „Vehicule de mare viteză pe roți și pe pernă de aer”... ● Căminul 18 C se bucură de prezența unei expoziții complexe a talentatului Ștefan Popa... ● Gazeta ilustrată a Facultății de electrotehnică, deținătoarea premiului I la faza pe centru a Festivalului „Cîntarea României”, anul trecut, și-a început activitatea chiar din luna septembrie cînd a editat primul număr. Din păcate ea a rămas la acest număr. Ce faceți, tovarășii? Consumați energia pe degeaba?... ● Facultatea de științele naturii a împlinit, 30 de ani de la înființare. Din sînta manifestărilor ocazionale de acest eveniment amintim o expoziție omagială și o sesiune de comunicări științifice... ● Cenaclurile de creație în ofensivă!... ● Cenaclul „Pavel Dan”, într-o primă ieșire din „sediul”, a evoluat la căminul 13. Momentele de muzică realizate de Ioan Vlădoi, Marcel Berbecar, Carmen Streza și Mircea Parasca, parodiile și momentele vesele, au completat o fericită „confruntare” cu publicul... ● Cenaclul Facultății de mecanică, după evoluția de la Universitate, într-o confruntare cu publicul, la Casa de cultură a studenților...

★ Cenaclul „E” al studenților electrotehniști a evoluat la căminul 19 C: Nu înțelegem ațișul de popularizare în care membrii cenaclului sînt prezentați ca adevărate vedete (laureați ai F.N.C.R.-ului, colaboratori ai Radioteleviziunii Române, etc.). Un ațiș prea mare pentru un cenaclu așa de... ● O nouă

întîlnire, de fiecare dată la fel de plăcută, a „presarilor”, cu publicistul Nicolae Stoian...

● A apărut un nou supliment al revistei „Forum studentesc”. El se numește „Orizonturi studențești” și reprezintă un ghid pentru studenții anului I. Extrase din regulamente, informații utile, divertisment, toate constituind o plăcută lectură...

● Comitetul județean Timiș al U.T.C. și Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Timiș, organizează pentru finalul lunii noiembrie un interesant concurs de muzică ușoară și folk, intitulat „Ritmurile tinereții”. Alături de ceilalți tineri ai județului, studenții vor prezenta, și ei, un spectacol de muzică tină, în 24 noiembrie... ● Aproape toate cercurile și cenaclurile de creație, precum și formațiile artistice ale Casei de cultură a studenților, și-au propus pentru lunile noiembrie și decembrie, o serie de spectacole și deplasări...

● Cenaclul artelor „Almatim” intenționează să dea spectacole la Oradea, Chișineu-Criș și Sîntana. ● Formațiile „Test” și „Collegium” vor susține un spectacol la Lugoj, în timp ce Garabonciac va efectua un turneu la Cluj-Napoca, Tîrgu-Mureș, Brașov... Ansamblurile folclorice se vor deplasa la Tes și Brestovăț (Doina Timișului) și la Feinac (Mladost)... ● Cenaclul „Pavel Dan” își continuă seria ieșirilor de la sediul prin ședințe de lucru la Electromotor și la Liceul de filologie-istorie... ● „H.G. Wells” într-o primă ieșire, la Liceul industrial nr. 8... ● Marți, 31 octombrie, cantina 2 MV a fost locul de întîlnire al studenților de nota 10. În prezența tovarășului Viorel Negru, secretarul Comitetului de partid pe Centru universitar a tovarășului Ilie Codreanu, prim-secretar al Comitetului județean Timiș al U.T.C., a tovarășului Axente Șerău, prim-secretar al Comitetului municipal Timișoara al U.T.C., a unor cadre din conducerea institutelor de învățămînt superior timișorene, au fost înmînat o serie de diplome ale Consiliului U.A.S.C. din C.U., studenților cu o activitate profesională și obștească remarcabilă. Discotecile „P” și „U”, membrii cenaclului „Almatim”, au adus un plus de atracție acestei tradiționale manifestări... ● Deși s-a dat în folosință spațiul de parcare de lângă căminul 8, mai mulți posesori de autovehicule sînt morțiș să-și parcheze autoturismele în fața propriilor cămine... ● Studenților medici niști care locuiesc în complexul studentesc nu li se permite nici să ia masa la cantinele din complex și nici să ridice bursa

în numerar (situație analogă pentru politehniștii cazați la I.M.T.). Am sugera ca să existe un schimb de cartele între cele două institute astfel ca studenții să nu fie obligați să se deplaseze atîta doar pentru simplul motiv de a lua masa la institutul la care învață... ● Casa de cultură a studenților a găzduit premiera filmului românesc „Înainte de tăcere”. Premiera s-a bucurat de prezența realizatorilor filmului în frunte cu regizorul Alexa Visarion și cu interpretul principal, actorul Liviu Rozorea... ● La festivalul din 27-29 octombrie, de la Hunedoara, intitulat „Om și producția”, filmul „Barajul” al cîneclubului „Gaudemus” a obținut premiul ACIN. De asemenea, participînd la categoria montaje tematice, montajul diaton „Electromobilul”, al studentului Iosif Berwanger, a obținut locul al II-lea... ● La cantina 1 C au loc controale repetate ale cartelelor, uneori trecîndu-se chiar la compostarea lor. E parcă mai mică îngheșuială... ● Noul vicepreședinte al Comisiei de cenzori este studentul Toma Kun, anul III Mecanică... ● Un test despre preferințele pentru „Student-club”, care a avut loc în această săptămîna la Casa de cultură a studenților, va fi urmat de unul despre „Cine-arta”

● Expoziția organizată de cercul de artă plastică în colaborare cu Liceul de arte plastice din Timișoara continuă să îndreptățască toate speranțele... ● Studenții făgărășeni, care studiază la Timișoara, s-au intrunit la un „Bal al făgărășenilor”. O acțiune interesantă, demnă de urmat... ● Două evenimente din viața colectivului Consiliului U.A.S.C. din C.U.: secretarul Consiliului are, de cîteva zile, un moștenitor iar șefa Comisiei P.A.P. un... soț... ● „Viața studențească” continuă publicarea, prin excelență a unor note eronate critice la adresa Centrului universitar. Este sprijinită de o subredacție care funcționează prompt la elaborarea unor astfel de materiale... ● Sînt speranțe în reînceperea lucrărilor la construcția noii cantine... ● Două vesti de la studenții reșițeni... ● În cadrul tradiționalelor zile ale culturii, desfășurate la Reșița în perioada 20-30 octombrie, la Institutul de subingineri a avut loc, sub egida I.S.R. și a Universității Timișoara, simpozionul „Creșterea productivității muncii”, la care au participat cadre didactice, studenți, specialiști. Manifestarea a prilejuit un fructuos schimb de experiență, un prilej pentru studenții reșițeni de a cunoaște felul în care se desfășoară activitățile didactice și științifice, în celelalte centre universitare ale țării (știre transmisă de Dorina Roșu, I.D.D.T.T.)... ● Aula Institutului de subingineri din Reșița a prilejuit desfășurarea tradiționalului „Bal al bobocilor”, al I.S.R.-ului. Evident, atracția serii a constituit-o alegerea „Miss boboc”. În urma unor probe, îndelung aplaudate, președintele juriului, conf. univ. dr. Trifon Cioată, desemnează ca „Miss boboc”, pe studenta Maria Judea, acceptînd apoi invitația de a dansa cu MISS Judea, conform tradiționalului obicei ca președintele juriului și miss-ul ales să deschidă partea a II-a a dansului... (relatarea aparține studentei Geta Ungureanu)... ● Ne bucurăm astfel de știri primite de la colegii noștri din alte centre universitare... G. C.

— TOAMNĂ se numără BOBOCII —

ARGUMENT

Fiecare loc nou de muncă aduce în discuție necesitatea întemeierii, formării unui colectiv. Pe băncile școlii, pe măsura trecerii anilor, conștiința integrării într-un tot unitar primește înțelegere și nuanță. Anii de facultate coincid cu anii tineretii, nu numai biologic, dar și spiritual. Tineretea este la ea acasă în amfiteatre, în sălile de laborator ori seminar, pe culoarele facultății. Tineretea este la ea acasă și în sufletele și prietenii noastre în solidaritatea și colegialitatea noastră.

Nevoia de cunoaștere, de comunicare, deschide sufletele și apropie oamenii, realizând o ambianță propice muncii și împlinirii spirituale.

Stinghereala primelor zile de studenție, precum și fazele incipiente de apropiere dintre colegi, dispar. Cu trecerea anilor, certitudinea existenței colectivului se adevărește sau se descoperă. O studentă, vorbind despre anul ei (III. Informatică), povestea

„SÎNTEM UN COLECTIV DAR...”

de prima lor nuntă din an cind, printre zîmbetele de fericire ale tuturor, plutea parcă nostalgia unei despărțiri iminente, o dată cu terminarea facultății.

Punînd citorva studenți întrebarea: formați un colectiv, sau nu? — am citit în ochi bucuria de a putea afirma și împărtăși spiritul colegialității (anul III, Informatică), dar am văzut și mirarea-nedumerire, oarecum sovăielnică în ochii altora (anul III, Economia industriei).

Nu sintem colegi doar opt ore pe zi!

Nu simpla prezentă fizică în bănci ori numele noastre scrise în jurnal, ne dau dreptul de a afirma că facem parte din colectivul anului... ori să vorbim în numele acestui colectiv. În zadar răspundem prezent la apelul cadrului didactic, dacă nu putem nu știm, sau nu vrem să răspundem la apelul colegului.

Un informatician îmi vorbea de comoditate, de rezervă la participarea la acțiunile organizate de an. Munca de lămurire începe din primele zile ale anului școlar și continuă, continuă...

Discuțiile purtate subliniază rolul jucat de conviețuirea în cămin, oricînd teren favorabil integrării la nivelul grupei sau anului. Se aud și voci nemulțumite (III El) care vizează atitudinea în general de distanțare și închidere în sine — atitudine în fond ciudată și oarecum anacronică — a celorlalți studenți, cei care locuiesc în oraș.

În general un nivel echilibrat al grupei, anului existent, un climat de muncă, menținerea unei atmosfere academice în raport cu obligațiile profesionale, respectarea disciplinei universitare — sint premise sigure ale formării și consolidării colectivului studentesc.

Deficiențele în procesul educativ lipsurile de continut și de organizare slaba activitate a unor asociații studentesti, are repercursiuni și asupra colectivului.

RODICA STOIE

Un, doi, trei, patru, sus mîinile

17.59. Oare ajung? Grăbesc pașii: podul Michelangelo, Parcul rozelor, cinematograful Capitol — în virtutea inerției, cit pe ce să mă opresc. Expres, Electro-vechi ocolesc prin curte și în sfîrșit, sala de sport.

Intru. „Văd că pentru Vadul Crișului v-ați înscris cițiva. Nu uitați să luați cu voi sacul de dormit, cortul și materialele de escaladă”. Deci, am intîrziat. Nu prea mult: după cum pare, este vorba de partea organizatorică. „Mărie, tu de ce nu ai echipament?” „V-am spus că...” și „Mărie” îi aduce aminte antrenorului ROMEO RADOSLAV cauza pentru care astăzi, marți, în una din cele cinci ședințe săptămînale, nu va participa, alături de colegii ei, alpinistii, la antrenament.

„Cine nu are piolet, colțar, gîndiți-vă de pe acum să faceți rost: împrumutați sau faceți-vă voi. Vom avea nevoie de ele la iarnă. Ne-a promis Bucureștii că ne trimite vreo zece, dar...” Chipurile sportivilor-studenți alinați pe două rînduri, vădesc hotărîre, oarecum semeție: nu ne sperie pe noi acest dar, par a spune.

„Gata, începem încălzirea!” Un rotocol viu dă perimetrului sălii suflare. „Rotirea brațelor... Mai activ!” Observ că și glumele pot fi folositoare; una zice că dacă număr rotocoalele din sală, care sînt 53, scad marile rotocol și impart la 2, cite brațe fac micile rotocoale, obțin 26, care e tocmai numărul studenților ce fac antrenament. 6 fete și 20 de băieți — asta nu-mi dau seama de unde o știu dar, vă asigur, așa e.

„Atenție! Brațele oblice sus. Deschideți și închideți pumnii. Bateți palmele!”. Poc, poc, poc... pocnete ce încă se mai contopesc cu vorbe de spirit: „Prof-ul mi-a spus: ori macromolecula, ori ușa...” „L-am lăsat poliedru pe Bătrînu azi la geometrie...” „Să-mi spui mie Cuțu, dacă nu-l mușcă!”

„Joc de gleznă... Mai repede: un, doi, trei, patru (sacadat) un, doi, trei, patru, un doi”, trei titluri de campioni naționali au obținut anul acesta: două la individual — MARIOARA JURCA (Electrotehnică IV), VIORICA MIHAILOVICI (ex-studentă, operatoare la Centrul de calcul al I.P.T.) și un titlu la echipe — MARIOARA JURCA, FELICIA GONCIAROV (Electrotehnică IV), IOANA VINTILA (Construcții IV).

„Pași gigantici; brațele sus, arcuiți corpul!” Deja, se vor-

bește mai puțin. Și exercițiile devin mai precise și mai complexe. „Joc de gleznă, în jurul sălii, cu partenerul pe umeri”. Chiar și ritmul este altul. Mai intens. Devine exactă și noțiunea de antrenament pentru instruire tehnică și dezvoltarea forței în regim de rezistență. „Schimbați!”. Fără aceste exerciții cred că munții i-ar respinge. Mai ales, cei de la Băile Herculane — unde, la sfîrșitul fiecărei săptămîni, alpinistii își încearcă forțele — cu pantele lor abrupte și colții ce nu iartă nici o greșeală...

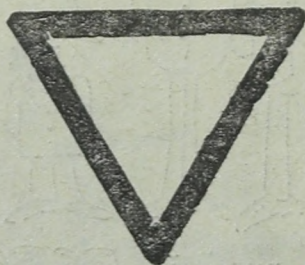
Aici, în sala de sport, se depune efort și totuși „pofța” de glumă nu a dispărut: „Cu fizicu tău nu ai șanse...” „Cred că puteam să devin balerină...” „Umblă mai delicat cu mine...” Nimeni nu vorbește de viitorul campionat (exceptînd zelumul cu care fac antrenament), de munții care-i așteaptă: Retezat, Făgăraș, Bucegi... Au încredere în forțele lor și aceasta este bine. Au încredere în antrenorul lor și acesta are încredere în ei: aceasta e și mai bine.

Antrenament, antrenament, antrenament...

E 21.59. Oare, ajung? Mă grăbesc: sala de sport, ocolesc prin curte. Expres, cinematograful Capitol, ocolesc Parcul rozelor — știu eu ce știu, de frică. Universitate, căminul 9 Complex. Am noroc: colegii de cameră nu s-au culcat. „Măi băieți, știți voi, oare, cu cine am făcut eu astăzi cunoștință?” „Cu Sophia Loren”... „Cu Angelo Niculescu”...

„Vă înșelați: astăzi, am făcut cunoștință cu niște oameni minunați!”

INTELEPCIUNEA STRĂZII (13)

Omul prost e înșelat pe toate drumurile. (proverb)

EMERIC SZEKELY-RECE

● CE INSEAMNĂ TIMIȘOARA PENTRU STUDENȚI ?

Prima cunoștință, pe care o faci cu orașul, nu-ți lasă deloc impresia unui centru universitar. Intr-adevăr, Calea Buziașului — înseamnă industrie, Calea Șagului — urbanistică modernă, Calea Lugoșului — are ceva din ceea ce am putea numi turism, în fine, ceva în plus îți spune Calea Aradului, pe care noul și modernul complex al Institutului agronomic, în general, precum și grupurile masive de tineri de pe aleile sale, în particular, emană un iz de „uz didactic”. Realitatea se dezvoltă mai tirziu, în plin oraș, unde a fi student nu înseamnă numai programul riguros de cursuri-cantină-cămin-bibliotecă ci și, dacă vrei, un plus de spectaculozitate într-un cinematograful, un restaurant, într-o librărie, pe stradă.

Ce înseamnă Timișoara pentru studenți? Umblînd puțin la statistică, pentru că o explicație elocventă ne-o dă doar cifrele, să amintim doar că orașul are 4 instituții de învățămînt superior, cu un număr de 12 facultăți, pentru cei peste 15 mii de studenți de la cursurile de zi. Mai are apoi 30 de cămine studentesti, dintr-un cuprins într-un original „orașel studentesc” (se spune că așa cum cineva nu trece prin Tirgu-Jiu fără să fi văzut „Poarta sărutului”, apoi nimeni nu trece prin Timișoara fără să fi aruncat, cel puțin o privire, spre complexul studentesc).

Așadar iată o imagine aproximativă a orașului care dă țării anual, începînd din 1966, peste 2.000 de absolvenți (în ultimul timp cifra aproape s-a dublat!).

● EDUCAȚIE ȘI ESTETIC URBAN

Există citeva orașe în țară — Cluj-Napoca, Oradea, Arad, Timișoara foarte asemănătoare unul cu altul, din punct de vedere al vechii arhitecturii, pentru că dacă barocul din Cluj este același cu cel din Arad, apoi și empire-ul orădean se regăsește în multe locuri din Timișoara. Interesant mi se pare, de asemenea, faptul că arhitectura timișoreană, nedelimitîndu-se precis în vechi și nou, strecoară mult mai mult original în aceeași interpătrundere, mai mult sau mai puțin firească, între om și stradă. Pentru că dacă în P-ta Unirii privești curios în jur așteptînd ca, din moment în

Orașul devenirii noastre

moment, să se oprească o trăsură de pe una din străzile înguste dimprejur, după numai cițiva pași și se deschide în față peisajul Zonei Tipografilor și plonjezi astfel în plin secol XX. Ce poate fi mai sugestiv decît imediat amplasarea a „Continentalului” alături de Palatul dicasterial, a „Modex”-ului alături de vechiul Castel, a hotelului Timișoara alături de vechea primărie și așa mai departe. Și apoi, vechile incrustații arhitectonice cu arabescurile lor, despre care cineva spune pe bună dreptate că nu țiar ajunge o lună să le cunoști în amănunțime. Timișoara este apoi unul din orașele cu cele mai multe statui...

Amintirile sînt încă vii pentru mulți locuitori ai orașului. Odată, în locul actualului pod Michelangelo, era o improvizată de bușteni și scînduri, în fața Universității nu exista B-dul V. Părvan, pe vechiul maidan pe care se juca fotbal au apărut căminele studentesti, în locul grajdurilor de cai a apărut hotelul „Continental”. Amintirile nu fac însă decît să redea la adevărata dimensiune prefacerile din anii socializmului. Și, să nu uităm permanent preocupare de modernizare a spațiilor de învățămînt. Clădirea Electrotehnicii, clădirile Institutului agronomic, noile laboratoare, perspectiva unei noi Facultăți de construcție, a celei de Tehnologie chimică, a Facultății de agronomie aflată în curs de construcție, modernele spații de cazare, stau mătură la devenirii Timișoarei ca și centru universitar modern, al țării. Timișoara nu are Hrad-ul din Praga, nu are Turnul Londrei, Turnul Eiffel din Paris și nici măcar Arcul de triumf bucurestean. Timișoara, am convingerea, are altceva care-i asigură personalitatea: studenții.

● CE REPREZINTĂ STUDENȚII PENTRU TIMIȘOARA

Lipsindu-mi poate obiectivitatea (sînt și eu student) am socotit mai nimerit să dau cuvîntul citorva oameni de pe stradă, concitadini pe lingă care trecem de multe ori fără să-i băgăm în seamă dar care sînt observatori atenți:

„Tineretea perpetuă, contribuția la afirmarea orașului ca unul dintre cele mai mare centre culturale din țară” (Gheorghe Haiș — economist).

„Cadre intelectuale pregătite pentru progresul omînitii” (Ioan Zenith — pensionar).

„Un imbold și o mindrie, oameni care trebuie respectați din toate punctele de vedere” (Luca Popa — muncitor).

„Pentru noi, cei mai trecuți în ani-flori de primăvară într-un oraș al frumusetii” (Andrei Iuhasz — jurist).

„Frumusețea și tinerețea orașului florilor și tineretii” (Ioșif Csillag — ofiter).

„Tinerete, promotorii progresului în știință și artă, oameni lipsiți de inerție” (Peter Fey — inginer).

Cuvinte frumoase, cuvinte care ne mădulesc dar ne și obligă. Aș mai adăuga o părere personală, aceea că studenții sînt tinerii fără de care Timișoara nu ar mai fi... Timișoara!

MIHAI JUNEĂ

ACCENTE

CONSILIUL U.A.S.C. TIMIȘOARA

PROPUNERI

privind Proiectul Legii învățământului

I. CONSIDERAȚII GENERALE

Apreciem că Proiectul Legii învățământului, în forma sa actuală, este susceptibil de unele îmbunătățiri dar în general el reglementează corespunzător întreaga activitate din învățământ, răspunzând cerințelor actuale și de perspectivă ale întregii învățământului cu cercetarea și producția.

Prin caracterul său general proiectul Legii învățământului oferă posibilități largi Ministerului Educației și învățământului și instituțiilor de învățământ pentru soluționarea unor multiple probleme în conformitate cu specificul fiecăruia.

II. ÎMBUNĂȚĂRI ALE TEXTELOR PROIECTULUI LEGII ÎNVĂȚĂMINTULUI

Art. 14, al. al doilea; să fie completat astfel: pregătirea elevilor și studenților pe baza celor mai noi realizări și metode din domeniul științelor, tehnicii și culturii...

Art. 53, Ministerul Educației și învățământului, organele de conducere ale unităților de învățământ superior, întregul personal didactic răspunzând de conținutul științific, pedagogic și politico-ideologic al procesului instructiv-educativ, de elaborarea cursurilor, manualelor și materialelor didactice ajutoare, necesare desfășurării procesului de învățământ.

Art. 66; să se precizeze situația absolvenților școlilor profesionale fără diplomă de absolvire.

Art. 76; să fie gândit în acord cu art. 57.

Art. 113 punctul b, să se suprima „și institutori”, termen care ar trebui abolit.

Art. 116, nu cuprinde nici un alineat privind drepturile cadrelor didactice.

Art. 97, pentru organizarea și coordonarea activității de instruire și educație a elevilor pentru învățământul gimnazial, liceal și profesional, fiecare clasă are un diriginte, iar în învățământul superior un îndrumător de an, desemnat de organele de conducere colective ale instituțiilor respective.

Art. 96, în învățământul superior pentru fiecare an de studii, Consiliul profesoral va numi un cadru didactic (decan de an) cu atribuții privind educarea studenților.

Art. 152, alineatul al doilea, pentru același lucru să nu se folosească două formulări diferite „nu mai mult de două ori consecutiv” și „de cel mult două ori consecutiv”.

Art. 144, din totalul membrilor acestor organe 3/4 vor fi cadre didactice și în raport cu unitatea de învățământ 12-15 la sută elevi și 18-20 la sută studenți.

Art. 145, președintele Senatului instituției de învățământ superior este o personalitate a vieții politice, științifice, economice sau culturale, funcție de profilul instituției desemnată în condițiile prevăzute de lege.

Art. 152, să se precizeze dacă două alegeri consecutive se referă la aceeași funcție sau sint valabile indiferent de funcție.

Art. 171, verificarea pregătirii

rii elevilor și studenților se face pe întregul parcurs al anului de învățământ în cadrul lecțiilor, seminariilor, lucrărilor practice și de laborator, examenelor, colocviilor, practicii productive și a celorlalte forme de activitate. Aprecierea cunoștințelor obținute se va face cu note de la 10 la 1. Nota maximă de promovare este de 5 la fiecare disciplină de învățământ.

III. PROPUNERI PENTRU A FI INCORPORATE ÎN PROIECTUL DE LEGE A ÎNVĂȚĂMINTULUI

Articolul 20, punctul e — învățământul superior să fie organizat în două trepte: anii I-III și anii IV-V sau V-VI.

Articolul 50, se ia în considerare media generală cu care s-a absolvit prima facultate și deci nu orice absolvent să aibă dreptul de înscriere la o a doua facultate.

Articolul 54, să se prevadă și obligațiile unităților și ministerelor să se asigure toate rețelurile de a primi studenți la condițiile.

Articolul 114, propunem ca Legea învățământului să reglementeze cadrul participării cadrelor didactice cu prestigiu științific, în consiliile oamenilor muncii din unitățile productive.

Articolul 115, personalul didactic din învățământul superior care va fi încadrat potrivit prezentei legi și care în decursul studiilor nu a parcurs o disciplină de natură pedagogică să fie obligat a urma un curs de pedagogie cu examen teoretic și practic.

Art. 126, specializarea să fie instituțiilor de învățământ suextinsă și pentru absolvenții perior cu durata de studii sub 4 ani.

Art. 171, să fie precizate modalitățile și formele de apreciere a cunoștințelor.

Art. 149, să se prevadă ca din birourile executive să facă parte și secretarul științific al Consiliului profesoral și Senatului.

Cap. II. Instituționalizarea ca organ de conducere colectivă a instituției de învățământ superior — „Adunarea generală a cadrelor didactice” — cu competențe similare celor ale organelor respective din întreprinderi, prevăzute de Legea 5 din 1978.

Cap. 4. Prevederea deschiderii învățământului superior cu durata de școlarizare de 3 ani.

ALTE PROPUNERI

1. Structurile planurilor de învățământ să fie stabilite cel puțin un ciclu de învățământ.

2. Să fie prevăzută posibilitatea efectuării de specializări în străinătate atât pentru studenți cât și pentru cadre didactice.

3. Vechimea în producție să se echivaleze la paritate cu vechimea în învățământ. În prezent un an de producție se echivalează cu 2/3 ani de învățământ.

4. Să se prevadă posibilitatea reținerii directe a absolvenților în institutele de învățământ superior.

Să se precizeze numărul maxim de studenți într-o grupă.

PE CALEA ARADULUI, ODATĂ CU RĂSĂRITUL SOARELUI APAR ȘI OAMENII

Final de octombrie. Amfiteatrul mare al Institutului agronomic, arhiplin, găzduiește o primă confruntare cu publicul a laureaților, la faza pe centru universitar, al festivalului național „Cântarea României”, în speță cântăreții folk și poezii. Acțiunea, precedată de o expoziție de fotografii a studentului Damian Diaconescu (anul II, zootehnie), expoziție de o înaltă ținută artistică, s-a desfășurat în prezența unor cadre didactice, a conducerii asociației de la nivelul institutului.

Ce a însemnat evoluția folkștilor și poezilor?

În primul rând, un spectacol, non-stop, de înaltă factură, fiecare din participanți dând adevărată măsură a talentului lor. Marian Filip, Ioan Vlădoi, Eugenia Chiorean, Mircea Parasca, Gheorghe Cuteanu (inedit și spontan în momentele vesele prezentate), Constantin Mărășcu, Marcel Sămîntă, au cules, la fiecare apariție, aplauzele unui public generos și entuziast. Bine au evoluat și Marcel Negru, Alexandru Berceanu, Mircea Manole și „bobocul” Viorel Cosma, completând fericit programul unei serii de muzică și poezie dăruită colegilor agronomi, acei anonimi dar harnici muncitori ai câmpului, acei care au demonstrat, încă odată, capacitatea de a recepta frumosul din muzică și vers. O caracteristică a programului a fost existența, pe lângă „piesele de rezistență”, a unor creații noi, dovadă permanentă preocupare de perfecționare a artiștilor-studenți fruntași, ai centrului nostru universitar. Aș vrea să remarc prezența deosebită al lui Marian Filip (în cuplu cu Ioan Vlădoi), pe al cărui recital s-a clădit spectacolul, care prin vocea caldă, prin fiorul liric deosebit, al majorității creațiilor sale, a demonstrat valoarea sa deosebită. Aș vrea, însă, să remarc entuziasmul și dăruirea cu care a condus și organizat acest reușit spectacol, începând cu invitarea colegilor de cenaclu, asigurarea unor condiții optime de desfășurare (stații, lumini, etc.) și terminând cu transportul, cu autoturismul propriu, al invita-

ților, pînă în complexul studentesc.

Cele două ore de spectacol vor rămîne, cu siguranță, vii în amintirea caldului public, prezent în amfiteatru. Spun asta nu ca un gest de curtoazie ci din sentimentul deosebit trăit la găsirea, aici, a unui public atât de receptiv și entuziast. Cred că acest spectacol poate constitui o invitație la ieșiri mai dese ale studenților artiști din municipiu, în oaza de liniște și lumină de pe Calea Aradului.

NICOLAE PATRUȚ

PERMANENȚELE, ACEASTĂ PERMANENȚĂ A VIEȚII DE ASOCIAȚIE

N-am stat prea mult pe gânduri, deși timpul fuge mult prea repede, să ne dăm seama că de o lună... și încă un miez de altă lună, anul universitar s-a instalat în cel mai serios mod, luându-și rolul în serios. Ne-am mai gândit încă (nu prea mult — credeam că nu-i așa mare minune) că probabil și comisiile Consiliilor A.S.C. și-au luat rolul în serios, că s-au apucat de treabă, doar atitea sint de făcut!...

Așadar, — Institutul de medicină Nu-i nimic dacă-i frig, nu-i nimic dacă nu-i așa aproape, sintem curioși: Ce-nou? Probabil că surpriza va fi plăcută. E program de permanență dar... Ora prinzului (și mie mi-era foame!) Deci localizarea era făcută, asteptam subiectul.

— Aș dori să stau de vorbă cu cineva din Consiliul A.S.C.

Mi se răspunde scurt, organic, fără drept de apel: „Of! Păi știți, aici, ba sint, ba nu sint. Știți cum e... (Nu, nu știu... mă gîndeam) a fost cineva pe la ora 13 dar a plecat...” (Ajunsesem prea tîrziu).

— Imi cer scuze că am intrizat (deși făcusem o vizită neașteptată).

Mă grăbesc spre Universitate. O găsesc în sediul Consiliului U.A.S.C. pe secretară; e amabilă, o cheamă Ostaficiuc Rodica (Fizică, III). Atmosferă liniștită pentru câteva minute, în care are răgaz să-mi spună că abia s-a întors din campania de muncă agricolă, că pregătește o lucrare pentru Sesiunea de comunicare științifică și... entuziastă, sparge liniștea Mariana Troi (Filologie, II) care-i cere Rodicăi temele pentru Sesiunea de comunicare științifică. Problema se rezolvă dar apare încă: la sediul Consiliului sint aduse, centralizat, programările ședințelor A.S.C. la nivel de an, pentru luna în curs. Mi se explică frăgintarea acerbă, tenta spre vitează a celor însărcinați cu probleme pe linie de asociație, prin întoarcerea lor tîrzie de la muncile agricole. Deci e mult de lucru, dar am înțeles că se lucrează cu suflet!

M-a interesat ce se întimplă la Facultatea de construcții. Am aflat că orarul pentru programul de permanență e făcut de abia de câteva zile.

Responsabilul resortului sportivism imi spune: „Dacă cineva are o problemă, să-l caute pe președinte! (Mă întrebam unde?; în hol, la cămin?).

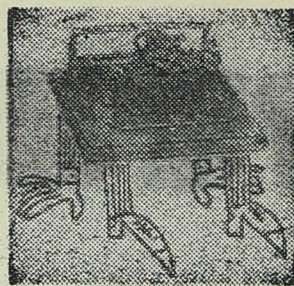
Carmen Streza (Construcții, IV), vicepreședintă cu probleme culturale, imi spune cu puțină panică: „Zilele mele pentru permanență sint: luni, marți, joi. E prea mult. Am ore și după-masă.” Oare programarea membrilor s-a făcut arbitrar? N-a ținut nimeni cont de faptul că un lucru se îndeplinește în condiții cel puțin normale (nu neapărat excepționale), doar dacă nu sintem presați de gîndul că mereu grăbindu-ne, s-ar putea să ne împiedicăm!?

Programarea făcută, dar programul inexistent. Ce bine spunea cineva: „N-au intrat zilele în sac!” Sigur că da! Puteam face azi, dar mai bine mîine!

Deci, s-ar putea mîine să trecem pe la Medicină... sau pe la... (mai vedem noi). Doar n-au intrat zilele în sac. LIA LUCIA PETRIC

DAN GHEORGHE

Acești băieți cu mâini de aur...

De câte ori străbat Dobrogea, spre sau dinspre mare, îmi propun să scriu ceva despre aceste pământuri devenite atât de generoase cu noi. Aș fi amînat și de data asta dacă nu s-ar fi întîmplat ceva inedit pentru Facultatea de Științe economice: balul bobocilor s-a ținut abia în decembrie.

Prin luna octombrie trecusem pe la anii întîii să ne punem de acord asupra datei și programului balului, dar fetele au sărit nemulțumite: „unde ne sînt băieții? Nu facem bal fără ei...”. Fervoarea lor mi-a amînat de logodnicele războiului care își așteptau cu încredere și neliniște totodată iubiții sau logodnicii care luptau pe undeva departe. Și acum, ca și atunci era vorba despre o luptă dar de această dată era vorba despre o luptă cu pămîntul: acești băieți depărtați de sălile calde ale amfiteatrelor luptau pentru un nou canal al vieții. Munceau... Nu era drept ca balul anume pentru ei să nu-i aibă prezenți...

Plecaseră la sfîrșitul lunii august, 30 de studenți ai anului I de la secțiile Economia industriei, transporturilor și construcțiilor și de la Contabilitatea și economia agriculturii, alături de 40 studenți, mai „bătrîni”, anul II de la Construcții. Direcția? Dobrogea prafului din Imperiul adus de copitele cailor istoriei. Dobrogea pustiului, Dobrogea noilor transformări — marginea fîntîinii în care sub stele chipurile s-au lungit luînd forma izvoarelor. Dobrogea belșugului, a vastului sistem de irigații, Dobrogea Canalului Dunăre—Marea Neagră. Dobrogea taberei de muncă de la Cernavodă. Melancolia anotîmpului nu a durat prea mult — s-au făcut auzite cîntecele și glumele — folclorul studentesc — și în cet. cei 78 de Feți-frumoși au uitat de toamna cumplit de frumoasă de Ilenele Cosînzene cumplit de frumoase. Condițiile de tabără erau „faine” — cinci într-o cameră, becuri fluorescente, micro-biblioteca — ca și la un cîmin studentesc. Repartiția pe posturi de lucru s-a făcut după profil, îndemînare și putere — cei de la construcții au devenit, astfel, „zburătorii” de la ecluze, care ancorăți în frînghii lungi de 20—30 metri, și la aceeași distanță de baza ecluzei, lucrau opt ore pe zi cu pickamerul în mînă, ori cu freza sau ranga, dislocînd stînci.

Viitorii economiști au fost trecuți la muncile de jos — adică acolo unde ești cu picioarele pe pămînt — la terasamente, taluzări, poduri, sau chiar ca muncitori ai firmei „Ferrari” (cum își spuneau fierarii-betonisti).

Trei luni de muncă. Trei luni în care studenții timișoreni au fost mereu evidențiați la careurile săptămînale (gurile rele spuneau că la Timișoara se face apelul și nu evidențierile!). Ori, ca să faci vreo remarcă și o faci cu inimă neîmpăcată atunci amînești numele lui Aurel Lazăr, Ioan Mihăiescu, Mihai Iancu, Ioan Hornoiu, Aurel Drăgan, Ovidiu Cișmaș, Ionel Volentir, precum și cei pînă la... 78.

Să nu uităm însă, cadrele didactice, lectorii Al. Căra, N. Bunea, R. Moțica, reprezentînd nu numai puntea de legătură cu viitoarele cursuri, dar și adevărați „ortaci”. Lucrînd cot la cot cu proaspeții studenți.

Cît despre timpul liber să nu uităm un dicton: „Cine e bun la muncă, e bun la toate!” — ne-a reamintit tov. lector Al. Căra. Acesta a fost confirmat din plin de studenții de la Canal. Ionel Volentir îmi rezuma aceste activități cam așa: „Campionul taberei la șah este de-al nostru (Al Lungu), la fotbal nu avem adversari, cel mai bun solis vocal (Stelian Bălăneru), cel mai bun instrumentist (D. Ștefănescu), cel mai bun recitator (D. Arion), cel mai... Toți de-ai noștri... Este că nu sîntem modesti? Dacă muncim...”

În loc de alte cuvinte să reproducem spusele tov. lector V. Bunea: „...acești băieți cu mâinile de aur, bătătorite, îmi vorbesc despre continuitatea Bumbeștilor-Livezeni și Salvei-Vișeu...”

...Toamna aceasta e cumplit de frumoasă și melancolică, mai ales în serile calde cînd acordurile chitarei lui Dan răscolește cotloanele Banatului, Olteniei, Ardealului

...Iar balul bobocilor s-a ținut în decembrie, fiind o adevărată încununare a luptei cu pămîntul. a eroilor întorși cu zîmbetul pe buze, mai maturizați, gata să înceapă să fie studenți

CONSTANTIN MĂRASCU

Am încercat să fac o trecere în revistă a două elemente de maximă importanță în căminele studențești: internii de cîmin și autodotarea. Iată cîteva constatări:

● Facem totul noi, dar așteptăm să vină și serviciul tehnic: La multe cămine s-au constituit grupe de intervenție studențești. S-au obținut primele rezultate concrete: la cîminul 10 s-a confecționat o cutie pentru protejarea televizorului și niște panouri pentru propagandă vizuală, la 14 au apărut suporturile pentru flori, la cîminul 9 s-a descoperit o metodă nouă de desfundare a toboganului, cu ajutorul unei greutate proiectate de la etajul IV în jos Din păcate, cam atît. Și sînt atît de multe de făcut: la unele cămine s-au deteriorat acoperișurile. la același cîmin 14 se simte lipsa unui parc îngrădit pentru joaca copiilor, la toate mai sînt reparații simple de făcut. Dar dacă așteptăm totdeauna să intervină serviciul tehnic s-ar putea să ne cadă apa în cap să muncim din greu la curățenie, să cărăm gunoaie, etc., etc. Mai mult, peste ani nu o să avem la dispoziție, acasă, nici un serviciu tehnic! Ce părere aveți stimați colegi? (NU uitați că mai sînt și cămine de fete!)

● Se pot da și injecții teoretice? Ce este de fapt un intern de cîmin? După unii ar fi „colégul în halat alb, menit să alina durerile”, după alții „un student al Facultății de medicină însărcinat cu răspunderea medicală a locatarilor unui cîmin”. Adevărul poate fi pe la mijloc,

ÎNSEMNĂRI

internul ajută studenții intervenind atunci cînd situația cere control medical: cantina, curățenia... Dar pentru a fi așa cum ni-i imaginăm noi, ei trebuie să-și rezolve anumite probleme care apar: Constantin Popa sollicită Hemisuccinat de hidrocortizon și romplast, la cîminul 14 sînt prea puține medicamente, (și situația este valabilă și la alte cămine). De multe ori sînt sollicitați cu toată încrederea (am văzut sub ochii noștri o intervenție a internului de la cîminul 9, C) dar adesea nici nu se știe de existența lor. De-abia cînd vine vorba de cantină, atunci sînt cunoscuți foarte bine!

Internii de cîmin, posesori ai caietelor de evidență personală a studenților din cîmin, trebuie să fie buni cunoscători ai oamenilor la a căror sănătate veghează. Primul lor contact cu producția se face astfel din facultate, și nu în orice condiții: o circă cu 600 de clienți, dintre cei mai pretențioși. Să sperăm însă că probitatea profesională a studenților mediciști nu-mi vor dezamîni impresia pe care am căpătat-o în urma raidului: internii de cîmin sînt la datorie!

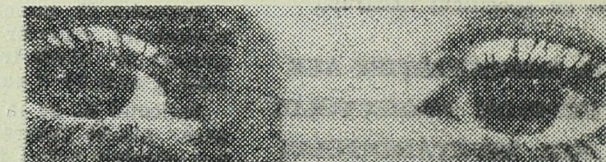
Pentru a fi convinsă că treburile nu au fost ocazionale mi-am propus o nouă vizită. Decamdată vine sesiunea și... atenție internilor!

MONICA MILIVOI

Imparțiale despre... parțiale

Verificările pe parcurs, și examenele parțiale, constituie o formă eficientă de pregătire profesională a studenților, un argument în plus pentru obținerea unor rezultate optime la disciplinele de învățămînt. Importanța acestor două modalități de verificare a cunoștințelor acumulate este înțeleasă așa cum trebuie de către studenți, în majoritatea lor. Cei mai mulți le apreciază utilitatea și necesitatea în cadrul procesului de învățămînt. „Altfel nu s-ar putea face față în sesiune. La noi se muncește foarte mult. Există unele materii deosebit de dificile, materii de an, la care verificările, mai ales, sînt mult folosite” (Gh. Lascu — V — Medicină generală).

În general aici se obțin note de 9 și 10 care, evident, avantajează studenții, deși nu sînt decisive pentru nota finală. Același lucru se întîmplă și în cazul parțialelor. Studenții se prezintă în proporție de 70—80% și majoritatea le promovează cu note mari. Sesiunea devine astfel mai lejeră și poate fi mai bine pregătită.

„În ceea ce privește verificările pe parcurs sînt pentru generalizarea lor, în cadrul cărora să fie preponderente testele, lucru ce ar aduce de fapt la un studiu mai aprofundat, pe parcursul întregului semestru. Examenle parțiale ar fi, poate, necesare la fiecare materie, fapt ce ar duce la evitarea superficialității pregătirii examenului din sesiune.” (Eugen Jiteș — III sing. Mecanică).

Un fapt demn de remarcat este cordonarea numărului celor două forme de verificare cu situația orarului. În cazul unui orar aglomerat este evident că ele își pierd din utilitate. Aceste forme de verificare sînt, cu siguranță, cele mai juste în aprecierea activității din cursul semestrului și poate, de aceea, ar fi bine ca ponderea lor în nota finală să crească. „Se acordă de către cadrele didactice o importanță deosebită testelor, laboratoarelor, studenții învață mult, se pregătesc zi de zi, dar la examene nu se prea ține cont. În ultimă instanță tot examenul contează dar și munca din timpul anului se întîmplă să aibă importanță” (Toma Kun — III sing. Mecanică).

Aceeași problemă apare și în ceea ce privește eficiența dar aici intervine și mai mult factorul subiectiv în aprecierea, de către fiecare cadrul didactic, a cunoștințelor studentului. S-ar impune anumite reglementări în stabilirea acestor aprecieri, pentru a se elimina astfel inerențele nemulțumiri ale studentului.

În loc de concluzii cred că trebuie semnalat faptul că asocierea studentescă se implică, încă, prea puțin în desfășurarea procesului de învățămînt, ele putînd oferi, de fiecare dată, soluții mult mai aproape de cerințele cadrelor didactice, dar și ale studenților.

De ce Student-Clubul?

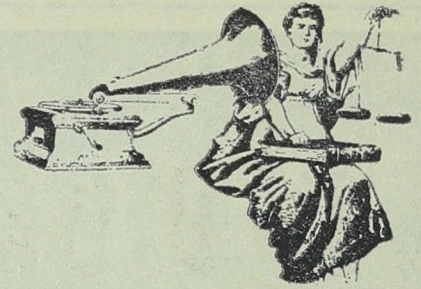
Cercul de sociologia culturii, care funcționează pe lângă Casa de cultură a studenților, și-a început activitatea prin testarea a 365 de subiecți, aflați în incinta acestui lăcaș studentesc de cultură. În discuție „Student-club”-ul și activitățile lui. Cele 7 întrebări au adus pe lingă răspunsurile deja cunoscute, și unele noutăți. Iată un mic rezumat al testului: „De ce frecvența Student-clubul?” — „Sînt singuratic...”, „Pentru a veni în contact cu adevărata viață studentescă”; „În ce zile îl frecvențați?” — „Vin în funcție de dispoziția din ziua respectivă...”; „Ce vă place?” — „Nu știu”, „Ceea ce mie-mi place poate să nu placă la alții”; „Ce nu vă place la Student-club?” — „Nu-mi place taxa”, „Nu-mi place legitimarea”, „Nu-mi plac nestudentii”, „Bufetul e prea puțin asortat”; „Ce acțiuni preferați?” — „Filmele”, „momentele vesele”, „Micro-concertele”, „concursurile cu premii”, „montajele dia-ton”; „Alte acțiuni, preferințe?” — „Club jazz-blues”, „teatru”, „prezentări de noi discuri”, „întîlniri cu diverse personalități”; „Sugestii?” — „Clubul să fie al studenților”, „să fie o atmosferă mai decentă”, „Să existe un astfel de club și în complex” (I), „să se facă o publicitate mai bună”.

În loc de concluzii (menționînd că sugestiile bune au intrat deja în atenția organizatorilor), așteptăm ca și studenții să fie receptivi la ororirile lor păreri și sugestii!

MARIANA TROI

MEDALION

ESPERANTO, O IDEE CE SE IMPUNE

Universitatea din Timișoara a găzduit o întrunire pe țară a COLECTIVULUI ESPERANTO — INTERLINGVISTICA (C.E.I.) înființat în luna mai sub auspiciile Academiei de științe sociale și politice. Evenimentul este rezultatul strădaniei a citorva oameni de știință (în primul rând timișoreni), profesori și cercetători, care au aderat la generoasa idee a creerii unei posibilități practice de comunicare lingvistică între oameni de pe toate continentele.

Manifestarea de la 23 septembrie din Timișoara a prilejuit reprezentanților din 12 centre ale țării, unde se desfășoară activitatea de cercetare în problemele interlingvisticii, un util schimb de experiență, pe baza activității desfășurate de la crearea C.E.I. Totodată, s-au stabilit coordonatele unei activități rodnice pentru perioada următoare.

Profesorul dr. I.F. Bociort, de la Universitatea din Timișoara, șeful colectivului academic amintit, a prezentat darea de seamă asupra activității anterioare și planul de măsuri pentru 1979. Responsabilii cercurilor esperanto din diferite localități au arătat rezultatele obținute, metodele lor de lucru și au făcut numeroase sugestii și propuneri.

Dintre ideile care s-au desprins amintim hotărârea de a se traduce și tipări o antologie a literaturii române în esperanto, fapt care ar asigura introducerea și pe această cale, a valorilor culturii românești în circuitul universal.

De altfel, un colectiv de traducători există în țara noastră, condus de asist. univ. C. Dominte, de la Universitatea din București, colectiv care cu puțin timp în urmă a tradus numărul pe luna iulie al revistei „România pitorească” (Feriș en Rumanio), prezentat cu ocazia Congresului Mondial de Esperanto de la Varna, 1978.

A fost reamintită, de asemenea, aprobarea care există din partea Consiliului profesoral al Facultății de filologie din Timișoara, ca studenții filologi să poată trata pentru lucrările de licență teme din domeniul esperantologiei și interlingvisticii.

În după amiaza aceleiași zile a avut loc ședința de deschidere a cercului de „Esperanto în știință — Gr. Moisiu” al Centrului universitar Timișoara. După prezentarea raportului de activitate și a planului de muncă pe anul universitar 1978—1979 de către Dorin Cosma, secre-

tar al cercului, au fost prezentate trei lucrări științifice. Conf. univ. dr. Cezar Apreotesei, președintele cercului, a prezentat comunicarea „Știința și esperanto” care, printre altele, i-a dat prilejul de a aminti activitatea meritorie a cercetătorilor timișoreni în acest domeniu.

Am reținut cu interes faptul că revista „Esperanto”, organul oficial al Asociației mondiale de speranto, a elogiat contribuțiile aduse la Varna de delegația cercetătorilor români (condusă de prof. dr. I. F. Bociort) și a publicat integral cuvântul de salut al șefului delegației române.

Au fost prezentate, de asemenea, comunicările „Elemente comune din română și esperanto” (lector univ. Cesaria Vorn și conf. dr. C. Apreotesei), „Cu privire la o nouă metodă de calcul a costurilor” (D. Cosma), iar studenții Marioara Sulincian, 7. Hăbănugean, Aurica Mălaimare au prezentat note științifice.

Toate referatele au fost prezentate în limba esperanto.

Duminică, 24 septembrie, ora 9, a avut loc deschiderea cercului „Esperantologia”. După cuvântul de deschidere rostit de dr. Sergiu Drincu, de deschidere comunicările „Cercetări fonostatice — esperanto” (asist. C. Dominte, București), „Acuzativul în esperanto și română” (prof. Angela Cosma, Timișoara) și „Esperanto ca problemă lingvistică” (prof. Mariana Prada, Galați). Veterani ai mișcării esperantistice din țara noastră (Karoly Todosz din Timișoara, Iosif Bogza din Baia Mare și I. Sirbu din Brașov) au evocat momente din experiența lor în activitatea esperantistă.

Asistența a salutată de asemenea, cu un cald entuziasm traducerile făcute de asist. C. Dominte din clasici români (I. E. Rădulescu, I. Minulescu) în esperanto.

Mulți dintre participanți au avut pentru prima oară ocazia să vadă limba esperanto funcționând în cercetarea științifică și în comunicarea orală. Funcționalitatea limbii este în afară de orice discuție, pentru cei care au avut fondul apercceptiv necesar spre a înțelege mesajul în limba internațională la această întrunire, ale cărei lucrări au fost, de altfel, în mod fericit sincronizate cu deschiderea în holul Universității a unei expoziții de crăi și reviste literare și științifice în limba esperanto.

GHEORGHE SECHEȘAN

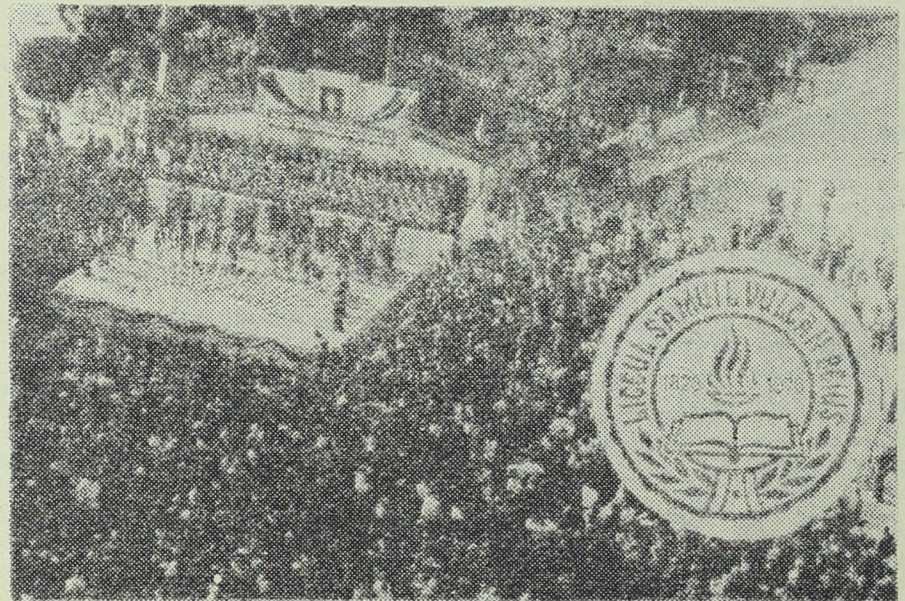
FRANK O'HARA

TREPTE

Ce bizar ești tu astăzi New York
la fel ca Ginger Rogers în Swingtime
și clopotnița de la St. Bridget
înclinându-se ușor spre stînga
tocmai am sărit din pat preocupat
de zilele V
(zilele D. m-au obosit) și-aici albastrui
încă mă accepți ignorant și liber
tot ceea ce vreau e o încăpere în azur
avîndu-te lângă mine
și chiar oprirea traficului atât de
compact e un prilej
pentru oameni de a se atinge unul pe altul
și cînd protezele lor chirurgicale
întepenesc
rămîn îmbrățișați
pentru tot restul zilei (și ce zi)
trec pe lângă ei ca să verific un
cliseu și spun
că tabloul nu e atît de albastru
acolo unde se află Lana Turner
tocmai terminîndu-și prînzul
și Garbo în culise la „Întîlnirea”
toată lumea își dezbracă haina
astfel încît ei pot arăta tennierilor
coastelor, colivia de coaste
și parcur e plin de dansatori cu pantalonii
lor strîmși și pantofii
în mici sacoșe
care sînt adesea confundați cu niște

lucrători ieșiți de la aer curat în West
Side Y
de ce
nu strigă Pirații din Pittsburg atunci
cînd cîștigă
și într-un fel toți cîștigăm
sîntem vii
apartamentul a fost evacuat de o
veselă pereche
care s-a mutat la țară pentru antren
ei s-au mutat o zi prea devreme
tocmai cînd teroristii au stîrnit
tulburarea populației
dar nu în țara potrivită
și cînd toți mincinoșii au părăsit O.N.U.-ul
clădirea Seagram nu mai are concurență
nu fiindcă noi am avea nevoie de băutură
(doar că ne place)
și mica ladă e afară pe trotuar
astfel că bătrînul poate sta și să bea bere
lîngă magazinul de delicatese
și să fie îmbrîncit de pe ea de nevastă-a
spre stîrșitul zilei
cînd soarele încă mai strălucește
o doamnă e minunat
să te dai jos din pat
să bei prea multă cafea
să fumezi prea multe țigări
și să te iubesc atît de mult
Zilele victoriei
Zilele misiunii
Traducere de PETRU ILIEȘU

UN DREPT LEGITIM IMPUS CALENDARULUI

Actul de întemeiere — 6 octombrie 1828, Oradea Mare — dat de către episcopul Samuil Vulcan, stabilea: „deși institutul acesta este întemeiat, ce e drept, cu deosebire pentru valachi, cu toate acestea nu se va opri de la el nici un tînar, fie de orice religie sau națiune, numai să fie calificat a intra în el după lege”. (Literele Fundaționale, art. 11) ... și la 1 noiembrie 1828, în centrul lumii spirituale a românilor transilvăneni, în Beiuș prin care și-au purtat pașii Mihai Viteazul, Avram Iancu, Mihai Eminescu (?), s-au deschis cursurile clasei I-a gimnaziale, căci „... numai singură procopsirea ce se caută de la învățături e cu adevărat una mijlocire și cale prin care își poate omul ajunge fericirea și prin care poate spori neamul mergerea înainte în luminare și deșteptare din întuneric”. (Samuil Vulcan, scrisoare adresată populației românești din Bihor). Drumul a fost greu.

Literele fundamentale prevedeau ... deoarece institutul acesta este întemeiat cu deosebire pentru națiunea valahică, să se pună pond special pe ortografia reducendă la literele latine avitice, pe gramatica și literatura română.

Perioada interbelică a constituit un cadru propice pentru activitatea Societății de lectură „Samuil Vulcan”, pentru remarcabile activități culturale-artistice (funcționarea unui cinematograful școlar în cadrul școlii, interpretarea de către elevii liceului a operei „L. Oca” de Alberto Mignani, programul artistic prezentat cu prilejul sărbătoririi a 25 de ani de la Unirea Transilvaniei cu România, interpretarea pieselor de teatru Apus de soare, de Barbu Ștefănescu Delavrancea, O scrisoare pierdută, de I.L. Caragiale).

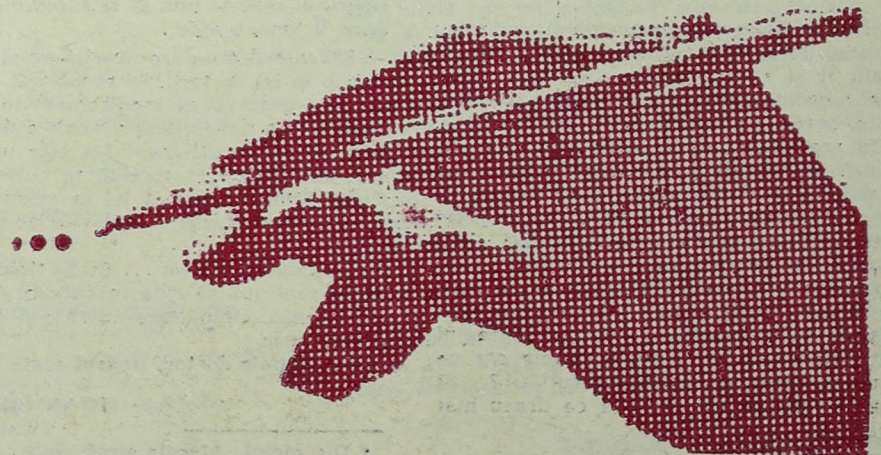
În anii puterii populare liceul s-a dezvoltat impetuos. Cadre didactice de prestigiu, biblioteci, laboratoare, cabinete de specialitate, săli de clasă și sportive, ateliere școlă, revista li-

ceului „Pagini de ucenicie” („Plai Românesc”), sînt tot atîtea argumente.

... Din galeria inimoșilor dascăli reținem: Ioan Butean, Vasile Ștefăniță, Victor Borlan, dr. Nicolae Flueras, Ioan Bușița, dr. Constantin Pavel, Ștefan Musta, Letiția Ramonțian, Mihai Bruchental... care i-au învățat și pe Simeon Florea Marian, Miron Pompiliu, Partenie Cosma, dr. Nicolae Bolcaș, prof. consultant dr. docent Gh. Goina, om de știință emerit, prof. univ. dr. docent Ioan Danicico, prof. univ. dr. docent Ion Mircea Nonu, acad. prof. dr. docent Ioan Anton, prof. univ. dr. Mircea Malița, Avram Bunaciub, Gheorghe Pele, prof. univ. dr. ing. Vasile Ile, prof. univ. dr. Aurel Coțiu, prof. univ. dr. Marțian Murgu, prof. univ. dr. Teodor Goina, prof. univ. dr. Ioan Hodișan, poetul Alexandru Andrițoiu, prof. univ. dr. Ioan De Sabata, prof. univ. ing. Nicolae Bădeanu, dr. docent Marius Sala, prof. univ. dr. Vidu Bidilean, dr. Ioan Quai... Lor li se adaugă după măsura puterii lor cei peste 50.000 de absolvenți ai prestigiosului liceu.

GVIDIU CORDUNEANU
FLORIAN GOLEAN

La 15 octombrie Liceul „Samuil Vulcan” a împlinit 150 de ani de existență. Participanții la adunarea care a marcat acest eveniment au primit cu deosebită satisfacție mesajul adresat cu acest prilej de tovarășul Nicolae Ceaușescu, Decretul Prezidențial privind conferirea Ordinului „Meritul Cultural” clasa I Liceului „Samuil Vulcan” din Beiuș, pentru contribuția adusă la dezvoltarea învățămîntului, la instruirea și educarea elevilor în spiritul dragostei față de patrie, partid și popor, față de muncă și învățatură, cu prilejul împlinirii a 150 de ani de la înființare. Într-o atmosferă de puternic entuziasm, participanții au adoptat textul unei scrisori adresate C.C. al P.C.R., tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU.

salon literar

Ovidiu privi la ceas. „Încă o jumătate de oră” își spuse, apoi luă ultima țigară din pachet, o aprinse, trăgând primul fum cu năduf și profesional spuse: „Următorul”.

Avusese o zi plină. Mulți din pacienții veniți la consultație ori la control, erau sănătoși, ceea ce pretindeau ei a fi afecțiune psihică nu era, în cele mai multe cazuri, decât o indispoziție provocată fie de întâmplări deosebite, șocuri, emoții, simptome banale. Un puști, era prin clasa a IX-a de liceu, venise și-i povestea o istorie sentimentală, o decepție, nu mai putea învăța, avea insomnii, devenise ursuz. Ovidiu îi recomandă „cele mai bune medicamente” (chiar așa îi spuse puștiului) care îl vor face „din nou stăpîn pe sine”. Scrise pe rețetă „Diazepam” și „Lecitină pulvere”, nu înainte de a pune diagnosticul: „reacție de adolescență”. Tinărul, îl chema Ghebănescu, sau cam așa ceva, oricum avea un nume care începea cu G., Ghibănescu nu asta contează, important e că liceanul pleacă din cabinet cu o licărire în ochi, de încredere desigur. „Iată un pacient pe care nu am să-l mai văd a doua oară. Nu de alta, dar l-au convins „medicamentele” mele verbale. Am observat asta. Se va vindeca”.

DIAGNOSTICUL*)

Își privi din nou ceasul brătară: „Încă douăzeci de minute”. Privi apoi la pacientul din fața sa. Părea foarte abătut. „Altă dramă sentimentală”, gândi Ovidiu. „Pe asta l-am întâlnit undeva, Are o figură prea comună” Asta era îmbrăcat într-un costum de blugi, părul negru îi atingea umerii, nebărbierit, și cu niște ochi, și ei negri și foarte sugestivi. Avea o licărire ciudată. „Precis e dintre șmecherii care fac bussines cu țigări, ori cu marfă de import. Ia să-l verific!” Luă pachetul gol de pe birou, trase un sugestiv „fir-ar să fie, iar am rămas fără țigări”, mototolind hîrtia. Tinărul scoase un pachet și-i oferă o țigară. Curios, fără tupeul obișnuit bișnițarilor. Putea să-i spună „păstrati-l”. Nu! Avea niște degete foarte fine ceea ce îi confirmă încă o dată lui Ovidiu bănuiala în ceea ce privește „profesia” noului său pacient. „În fond e cabinet cu plată, așa că nu mă interesează” și pe un ton destul de amical îi adresă un:

— Să vedem despre ce e vorba.
— Domnule doctor să vedeți... nu știu ce să vă spun, mai precis nu s-a întâmplat nimic deosebit... Adică nu, vreau să spun vreo întâmplare mai deosebită...
Lega destul de greu cuvintele, făcea eforturi vizibile, privea într-un punct fix pe perete, cu o figură resemnată, în timp ce ochii, deși imobili, erau umezi. Ovidiu îi privi mâinile din nou. Nu se agita. Apoi se lăsă tăcerea. „Mai am cinci minute”. Il voi chema data viitoare.”
— Deocamdată vă dau Diazepam. Vă va liniști! Veniți peste zece zile. Veniți peste zece zile. Cam atât! La revedere.
— Nu mai pot nici să rid nici măcar să zîmbesc... Parcă ar mai fi vrut să spună ceva, dar „la revedere-le” rostit de Ovidiu îi tăie elanul.
— La revedere... și vă mulțumesc!
„Oare cum o fi arătînd omul asta zîmbind?” Eh, o stare depresivă cauzată de cine știe ce „gravitații”. Dacă va mai veni îl voi „fora” eu, gândi Ovidiu în timp ce își lega nodul la cravată. „Poate iau eu lucrurile în serios. Unii oameni prea dramatizează totul”.

În următoarele zile, medicul psihiatru Ovidiu leran nu avu necazuri deosebite. Asta îl și enerva puțin. „Pentru orice fleac oamenii vin la psihiatru. Și apoi asta duce la rutină”. Privi pe fereastră. „Cu așa soare, nu te poate cuprinde rutina”. Răsfoi calendarul de pe birou. „Încă o săptămînă și sint în concediu. Bine că și Corina pleacă odată cu mine. După șapte ani de prietenie, iată-ne împreună. La mare”. Își privi ceasul brătară și spuse profesional „Următorul”. Atunci reapăru tinărul cu blugi și plete. Nu se mai gîndise la el. Era și puțin iritat. „Tot timpul simptome banale. Unde-i marele caz pe care îl visam pe băncile facultății? Și asta cu morga lui serioasă ce dracu mai vrea?”
— Cum e?

Tinărul, nici măcar nu îl întrebase cum îl cheamă, își rezemă privirea din nou în acel punct pe perete și grav, incoerent, repetă aceleași lucruri, că nu se mai bucură de nimic, deși ar dori-o din suflet, nu poate nici măcar să mai zîmbească...

Brusc Ovidiu se gîndi din nou la concediu. „Ce-ar fi să-i recomand bișnițarului în locul medicamentelor o excursie de cîteva zile. Și apoi mă cam irită mina lui gravă, de tragedian.”

— Dom'le, du-te și dumneata undeva pe munte, stai la soare, te culci în pădure, ia „Urzica”, fă ceva. Poate mișcarea și aerul

Toate acestea Ovidiu la spuse pe un curat te vor face să rîzi! ton puțin malițios. Nu poate să ridă, nici măcar să zîmbească. Parcă tot timpul rîzi și zîmbești! Și în fond ce dracu insistă așa atît?!

— Medicamente pentru ris nu s-au des- o excursie. Voi reveni, cu permisiunea
— Mulțumesc, domnule doctor. Voi face dv. cînd mă întorc.

— Nu mai țirziu de o săptămînă însă. Plec și eu în concediu. Și Ovidiu îl expedie cu un „bună ziua” scurt.

se gîndi la tinărul pletos. „Poate am fost în timp ce își încheia nodul la cravată,

Nici măcar nu l-am întrebat ce profesie prea ironic cu el. Nu trebuia să-l reped. are. Adică, ce rost avea. Și totuși încă nu am avut pacienți ca el. Auzi trebă. Nu pot nici să rid, să zîmbesc. Oare de ce o fi ținînd omul așa atît la chestia cu risul?

Ultima zi de lucru a medicului psihiatru Ovidiu leran se desfășoară fără probleme deosebite. Aceleași cazuri banale, ne semnificative, plus căldura asta toridă în sta- dești că poimîne exact la ora 14 și 30 de re să-ți topească creierii. „Și cînd te gîm- minute vor fi pe plajă, cu Corina lingă mine, fericită și ea”. Și-o imagină aler- gînd pe plajă, rîzînd în hohote, etalin- du-și dinții ei sănătoși, părul fluturindu-i, părul ei roșcat spre negru care făceau bărbatului să-și întoarcă privirile după ea pe stradă, trăgîndu-l după ea în apă. „Grozav”, își spuse Ovidiu. „Ei astăzi plec O dată pe an e permis. Mai ales că de și eu cu o jumătate de oră mai devreme, miine sint un medic psihiatru în conce- diu Exact în acest moment se auziră două bătăi în ușă. Pentru un moment O- vidiu nu vru să răspundă. dar își spuse „Ce mai contează jumătate de oră”.

— Intră!
Pur și simplu se irită. Omul-care-nu- ride, tinărul în costum de blugi intră în cabinet. Apoi lui Ovidiu îi reveni buna dispoziție. Izbucni în ris.

Corina îi spuse că în oraș sosise de vreo lună o trupă de circ la care se ridea e- norm. Luase chiar două bilete, dar tocmai în seara aceea Ovidiu fusese reținut de o ședință la minister, așa că se duse ea singură. Seara cînd s-au întîlnit, Corina îi povesti citeva scheme pline de haz, una îi reținuse atenția, era un comic extraor- dinar (senzația spectacolului), spusese niște anecdote, lumea ridea în hohote, apoi același individ, îmbrăcat în cel mai haios costum pe care l-am văzut” (chiar așa se exprimă Corina) reapăru pe scenă și făcu niște figuri care stîrniseră noi cascade de ris în sală, rise și Ovidiu de cele povestite de Corina și acum își aminti brusc de sea- ra aceea, și acum ridea în hohote în fata tinărului care se uita la el parcă mai trist. Apoi îi veni o idee:

— Stimat-domn-care-nu-rîzi-nu-zîmbești, te văd la fel de trist. Iti recomand o solu- ție mai grozavă ca medicamentele și ex- cursiile. La noi în oraș a venit o trupă de circ. Senzația spectacolului este un indi- vid care face sala să ridă în hohote. Iti acela. Sint convins că iti va reveni pofta recomand să mergi și să-l vezi pe comicul de ris.

— Domnule doctor... Și în timp ce O- vidiu continua să ridă în hohote, după ce ezită puțin, Omul-care-nu-ride-și-nu-zîm- bește spuse.

— Domnule doctor, tinărul acela sint eu.

IOAN CRACIUN

* Din ciclul „Marele circ”.

Ioan Morar

☆ ☆
coboară fluierele-n
lemn
și dorurile-n
mănăstiri
de cînd ne paște
o lumină
și-un vînt curat
dinspre-amintiri
se face-n liniști
Ziua cea Dintii
și păsările
cîntă a păcat
tîrziu șade lunii
căpătii
cu șerpii de răcoare
descîntat

☆ ☆
cade noaptea cînd te chem
cu suflare de blestem
cînd răpus în ceasul ierbii
cîntul meu adapă cerbii
cade noaptea în ulcioare
e tîrziu peste răcoare

OTILIEI

E frig și-ugheață zborul în
păsări
Se coc în flori semînte de ger
Cîntă lumină s-a răcit în stele
Și, Doamne, cum se stinge
iarba-n cer
Ce limpede ne-nfrigură tristețea
Se-ntorc pustii păsunile în cai
In clopote a-amugurit tăcerea
Și vorbele s-au prăbușit din grai

NOAPTE

Se cîntă
ora-nchiderii
în flori
și stelele
se culcă
cu nebunii
Lumina
poartă
terbi
la subțiori
cînd în
păcate curge
apa lunii

☆ ☆
Dinspre rai în lumină se scurg
Aspre păcate, statui de răcoare
Frumoși ca un cîntec ei sint
in amurg

Și singură-n singe tristețea mai
doare
Ce limpede-i cerul prin păsări
de frig
In cai și în zboruri iubim
nebumia

E noaptea tăcerii și nu pot
să strig
Că-n rînille nopții dospește
Vecia

Declarație de dragoste
făcută de un platonice
iubitei sale prea june
Dacă te-ai dezbrăca acum
frumoaso
Privirea mea te-ar îmbrăca
la loc

Gînd de dor studentesc

Ne despărțim în fiecare Septembrie pentru a ne regăsi mai apoi în tumultul cite unei tabere, pe autostrada Timișoara — Costinești (sic), ori pe linia Cluj — (inevitabil) Costinești. De cele mai multe ori pe la casele noastre. Ne întîlnim cu bucurie pentru că nimic nu e mai studentesc decît a trăi cu frenezie „starea de juventute” pe care ne-o dăruiesc acești frumoși ani uni- versitari. Ne despărțim cu gîndul la ce va fi să fie. Sintem zgomotoși (nu din cale-afară) și ne împărțim îm- plinirile — mai multe ori mai puține, bucuriile — mai mici sau mai mari, gîndurile — ambițioase ori ba, dra- gostea — circumstanțială sau reală, dar oricum inerentă. Să ne iertăm, deci, excesele pentru că, e studen- țesc, e necesar a incerca să dovedești mai mult decît ceea ce poți. Prietenii ne legăm pentru că ne leagă anii, as- pirațiile, iubirea și cite altele. Dovadă ne este nostalgia zilelor comune, sta- rea materiei „insuflețire” ce ne cu- prinde între zece ceasuri de curs pe zi, la o cafea, înainte de culcare la inevitabila tacla, oriunde ni se întîm- plă. Citeva slove, meșteșugite sincer vor să vă spună că, aici, în Cetatea de pe malurile Someșului, noi nu v-am uitat. O tinără poetă încear- că să vă incredințeze prin însușirile versului niște gînduri frumoase în semn de prețuire. Iar noi, toți ceilalți, indemnul la muncă stăruitoare, iubi- re, împliniri și la o așteptată reve- dere!

TIBERIU ALEXA,
redactor al revistei
„Napoca Universitară”

Marta-Petreu Muntean IATĂ GLORIA

Nici o îngăduință
hainei cu miros și mistere.
Nici o îngăduință.
Iată marea — inertă cocă de piine,
iată bărbatu — nici noaptea umerii lor
nu se aseamănă,
iată amurgul — bun pretext pentru
melancolie,
iată gloria — o piele bine întinsă.

CAPUL MEU

Capul meu dulce blană de șarpe
Indelung voi chibzui recunoștința
și întreb:
(numai în vipere moare dorința cu
anotimpul
numai în carne se spală memoria
cărni)

din litere se compune o disperare
domnul meu,
din cite litere o tandrețe.
Capul meu dulce blană de șarpe.

PREȚUL LOGODNEI

De nimeni inventată melancolia
Mărturisesc:
Despre materia udă în care
iubim lepădăm lăudăm
Despre capătul drumului unde dezbrac
rujul cuvîntul sandana
Mereu în starea logodnei.
Și iarăși vă spun
eram copil
sănătos ca oricare.

SCRIEM, SCRIEM, SCRIEM

Fiarelor oprit le este cuvîntul
morților, oprit.
Iar nu singurătății.
Prin aceste semne ia intrupare
Melancolia

și scriem
Schizofrenia e-o ipostază a iubirii
și se vindecă prin cutremur.
Da,
dintotdeauna se vindecă, și de aceea
scriem, scriem, scriem.

VIAȚA

OGLINZI

Ședința a
a cenaclului
avut ca in
Neață care
considerații
măne conte
un timp al
nist... In
poetizare a
tinără, o g
lentă, în ac
anonimă ca
nifestă o te
Au citit
și Ion Mor
V.I. Bold
caracteristi
rința de ro
nare”. I. N
prezentat I
grabă o lu
eseu pe o
cutată... far
(referat la
cadin nu
tentacular
pulverizeze
Tehnica po
de evitare,
lirismului”
tival cîști
detrimentul
Bărbat:
acum I.M.
riențe asun
nie ostenta
în a purta
forma cea
păstra pe
vă un fant
presii, imp
asupra eul
mai poate
imagini pic
importantă

ABUR PE

În ședința
brie) au cit
nu și Marc
C. Rujan
lui M.S.):
alocuri și
vintele, cu
timentul că
joacă cu el
poznă”.
lui A.B. că
manifestare
mul îmbrac
Celălalt e
alocuri tull
sale e mai
grupaje ex
spre final”
doi sint pur
nea interie
ceptă capet
V.I. Boldu
găsit un pu
individuali
formaliști.
manierism”

Al. Berceanu Marcel Sămânță Ion Monoran

SĂ FIE DIOGENE ?

Pământul — picătură — un neuron pe stâlpul stalactitei cu palmele la timp

întinerind

ochii pruncului fără de nume frunza salciei fără de mal

melcul cu casa migălos de utuc când e vorba de moarte

CINTECUL UNUI OM

aruncă-mi soare ancora din lună că mă așteaptă pagina nescrisă și noaptea-i coaptă, grasă ca o prună de toamna muzelor închisă;

și mină drumul spre o casă-n vale întâmpinat de fluturi și de vechi cavale căci lupii urlă nelumesc prin lume copilul născut fără de nume;

și flacăra ce mușcă sub călcie ca un strigoi din zodie tîrzie pozînd cu bliț în haina de frunzar un cap de vară ogîndind iernar...

PREZENTE

se-ascultă inima deasupra morții cum bate și cum tinjește-n hărăfă pe-afară lupii umblă ca și melcii și rup din noapte glugă pentru ceață

toamna mai naște cite-un flutur orb

opaiț pentru risetele iernii prin codri, cerbii mai tresar și sorbicoane împinzite de păienjeni

ca un creion rătăcitor prin vorbă un cal tot paște soarele pe lună prin luminare umblă o năluca și piatra spune rece: noapte bună.

URME

peste mări plîng lacrimi de cai

deghizată ca un vrăjitor mi-ai furat somnul din fața miopului neștiutor spre casă

prin gînd se tirăse melci bătrîni ca o toamnă plină de iz și te caut cu amprenta golului rămas între brațe.

INIMA

Cu piatră ponce și apă adîncă Pe inimă se depun fel de fel de sedimente stule colorată praful fin sporii urii Cu piatră ponce și apă adîncă la riu cînd se scaldă femeile inima goală întinsă la soare S-a pus pe ea o albină și-a plecat cu polen

O NOAPTE

O noapte în care cobori ca-ntr-o barcă de pe fărîmul cu trestii al neliniștii atît a mai rămas între azi și mîine, o noapte în care pleoapa se umflă și insomnia mătură praful de pe gînduri.

O noapte colcăind în scrumieră. Dar mîine la cruce sub arbori soarele va răsări scuturînd roua, fecundînd frunzele, asprindu-mi fața.

IN TIMP CE EU

Pîndînd amintirile să treacă în partea de umbră ridicînd toporul cu tăiș scinteind Ele trec prin dreptul meu nepăsătoare Toporul cade greu în locul unde ele nu-s rugînd și iarăși fiind doar minereu în timp ce coada arbore se face în timp ce eu...

CIINELE MEU

Ciinele meu credincios, cum pot să uit seara în care luna venea înspre noi rostogolindu-se. Cum mă păzeai de primejdia ce mă păștea. Cum făcea naveta în fiecare noapte între nisipul răcoros și virful stîncilor și veneai cu bucafi de lună în dinți, cu limba arsă, plină de gropi și le ascundeai de mine, Ciinele meu credincios, care mi-ai mușcat lacrima și m-am lepădat de tine ca de cel mai inutil obiect ce noapte te așteaptă în boxa hîngherilor puși pe betie ca să alunge mirosul de ciine din unghii.

Ion Monoran

☆ ☆ ☆

Am învățat calea vrăjită a uitării — trup tînar printre lanuri cu valurile vraiste — privind camto mele cum se strecoară pe șosea cu obloanele zornăind pe piatră colțuroasă, albastre sau verzi, scorojite-n soarele după-amiezii cînd păsări pribegice ca vitele innecate în praful năpăstuiesc roiurile de muște-n scăderea luminii, ușoare ca paiele pe miriștile-ncremenite în urma combinelor pe coridoare imaculate cînd spicele gîtuite-n grilajul dinților țes vîlvătăi ce-și iau zborul în crepuscul înăbușite de sunetul motorului uscate, fărîmișindu-se-n șuvoaie scuipe de curenții în rafale în remorci înaintînd spre marginea joasă a cîmpiei unde noaptea le va împotmoli printre tușuri de spini la marginea căilor de trafic

☆ ☆ ☆

M-am gîndit că la țară sărbătorile și tradiția sînt cu mult mai puternice (Ruga sau Kirwei-ul nemțesc din Banat) și-ncordat în atmosfera mai mult decît apăsătoare a unui astfel de eveniment mi-am făcut praful stomacului cu carne de miel și cu bere răsucindu-mă ca o cîrțită dacă tot am fost nevoit să joc neadmițînd nici o privire jugnitoare la adresa pletelor mele praful ne acoperea la toți vesmintele dar ramoliții inutili pe margini îndurau asta în timp ce, repet, în virtejuri deasupra praful năclăia coafuiile cele mai elegante.

☆ ☆ ☆

Insofită de tunete și flăcări mai mult albă decît neagră sau neagră cu plete galbene pe sub sălcile parcă răsucite spre înăuntru încît par bine înfipte în albie se tirăște cu burta pe iarba din fundul văii printre albastrul și roșul coșurilor uzinei de preparare înghîțînd noaptea cu mierle ce nu mai știu să mintă și prin mirosul de cupru al gazului fusele orare, încît ayaoya uacaylii — oh, oh, trebuie să plîngem ca niște soldați incredibili de cuvîncioși și simpli refuzînd să i se supună, în timp ce, cel mai simplu adevăr — ploaia — întunecă și mai mult țigla veche a acoperișurilor pe care poate că și din cauza asta niciodată nimeni n-a mai schimbat-o.

☆ ☆ ☆

Icre negre erau scrisorile mamei în armată simple și albe fleacuri în fiecare pachet dar atît de binefăcătoare acolo în plin cîmp lipit de peretele gropii cu hîrlețul și lopata lucind în singurătatea apăsătoare a întrecerii cu tine însuși rîcînd scheletul de bronz al gropii împotriva frigului și epuizării atent să arînce cît mai departe ascuns de durere în așteptarea zilei următoare.

Ce doriți: realitatea violenței sau violența realității?...

O melodie anostă insoțește cumpărătorii care, mai mult sau mai puțin indiferenți, trec printre rafturile magazinului „Goddard & comp.”.

Impuscătura, curmă pendularea mulțimii și viața tinerei în jeans. Culoii rujului i se adăugă, în vreme ce corpul i se prăbușea, un roșu sîngeriu, prelingîndu-se... Nimeni nu mișca, doar privirile, temătoare, învinuiau...

— Stop! Stop! Opriți filmarea!... Sachs, nu m-ai înțeles! Totul trebuie să fie cît mai real; înțelegi?! R-E-A-L! Cît mai real!... Hm, impuși o persoană și gata!... Ce idee...

Reluăm scena! Incepeți! Da, așa... acum lovește bătrîna... bine!, bine!... schimbă încărcătorul... așa, pe cei doi din colț, da... Copilul!!! Ce faci?! Nu uita copilul!... Da, așa, de caldarim... Bine! Opriți!

Ei, vezi, Sachs, că se poate?!... Asta e realitatea! Vă mulțumesc! Pentru astăzi ajunge.

Șogu-Boșorogu și alții ca el

Pe strada pâlărierului Guffand, plopii își tînguiau în bătaia unui vînd obosit, fala, de acum ruginie, care, la această oră a după-amiezii, era călcată în picioare doar de cîteva persoane ale tristului orașel de provincie.

În dreptul frizeriei „unchiului Joe”, tînarul Clarke îi declara nu mai puțin tinerei lady Nash, dragoste eternă. Înflăcărat și plin de vervă, se pare că aduce argumente zdrobitoare; indoiala nu-și mai are rostul: săptămîna viitoare o va cere de soție.

În urma lor, la cițiva pași, dar fără a-i băga în seamă, Mohler și Tawney, oameni-ai-coatelor-negre, contabilii așadar ai băncii al cărei nume nu contează, fiind și singura din orașel. Își impart pentru moment un foc de țigară, de foi, evident „Tawney, te rog să mă crezi, și figura umilă a lui Mohler era predispusă în a sugera ceea ce susținea cu atîta ardoare, că am intervenit pe lingă cei de la Centrală ca tu să fii șef. Neindoielnic că așa va fi, căci tu, Tawney, ești îndrăgit de noi toți. Eu, să știi, te simt ca și frate; aș face orice pentru tine...”

„Mercedesul” de-o aceeași vîrstă cu strada pe care-și zdrăngănea firele, trece nepăsător pe lingă vorbele și coatele lor negre. Nepăsător, dar mai exact, ramolit este și bătrînelul ce-și poartă în lesă cățeluș, Bo-Boo — după nume, cunoscută în tot cartierul. Nu de cîini cit, mai ales, de locatarii blocului în care, sistematic și insistent, își scarpină pe indelete pielea, de locatarii cu care adeseori Șogu-Boșorogu — cum le place copiilor să strige după el — s-a certat la sînge pentru drepturile Bo-Boo-ului lui scump. Căci lui Șogu-Boșorogu atît i-a mai rămas: cîinele, și-l iubește.

Intr-un fotoliu pentru infirmi, în fața minusculului magazin de nasturi și bibelouri-ce-cu-bani-pușini-le-poți-cumpăra, Irenne compătinea eroina romanului „Dragoste reimpărțită”: „De ce oare suferința îi alege întotdeauna pe cei mai năpăstuiți?...”

Plopii se mai cutremură o dată. Este evident că monotonia și latența acestei străzi nu poate fi alun-gată decît de un strigăt. Și mai ales, de un strigăt cum a fost cel care într-o singură clipă a metamorfozat înfățișarea întregii străzi: „Fugiți! Fugiți! Ciine turbat!!!”

Tînarul Clarke, mult prea-ndrăgostit Clarke, dintr-o singură mișcare s-a pus în spatele unei uși, pe care apoi o trage, în disperare, spre el.

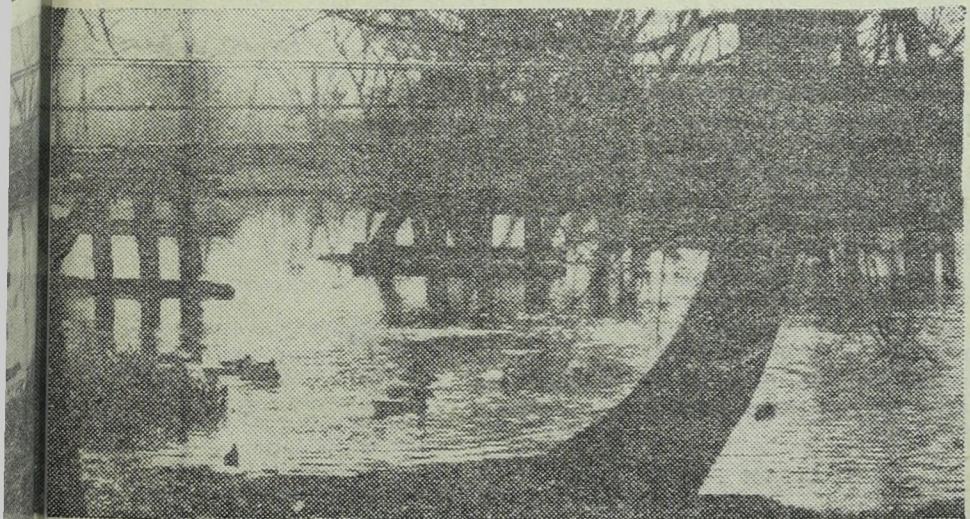
Mohler, „fratele” lui Tawney, își îmbrîncește viitorul șef, dispărînd instantaneu în coroana, încă verde, a unui copac.

Șogu-Boșorogu o ia la goană, în vreme ce cățeluș, tîrită în lesă pentru că voia în partea opusă, își terfelește blana, prețioasa-i blană, crescută în perini de puf, de fiecare piatră care-i iese în cale.

Numai Irenne, infirma, cea care știe compătîmi eroina unei cărți de dragoste, nu a făcut nici o mișcare. De fapt, ce ar fi putut face ea?...

EMERIC SZEKELY

Fotografii de IOSIF BERWANGER

Universitas

aniversări UNESCO

Marcuse, o bibliografie intelectuală

Fără îndoială Marcuse n-a urmărit o infocuire a marxismului prin freudism. De-a lungul raționamentelor sale se stabilește „o osmoză neîntreruptă” (Tertulian) între aceste direcții ale gândirii. Marcuse a crezut că a găsit în Freud un punct de sprijin ideologic pentru critica sa îndreptată împotriva societății industriale. Metapsihologia lui Freud este utilizată în „Eros și Civilizație” pentru realizarea scopului propus. Din această metapsihologie construită pe o dinamică sociologică-biologică rezultă că soarta libertății și fericirii umane este o luptă între trup și suflet, natură și cultură, deci o unitate dinamică între contrarii (conștient-inconștient, procese primare-secundare, capacități dobândite — realități corporale-sufletești și realități externe). Construcția dualistă freudiană este mai tirziu transformată de însuși Freud într-una tripartită (Eu, Sine, Supra-Eu) găsim și expresia în principiul plăcerii și principiul realității. „Eul tinde spre plăcere” arată Freud, caracterul eului având scopul de a înmagazina

trage viața dacă ar fi satisfăcute”. Supra-eul apare ca reprezentantul moralei; eul pune în slujba supra-eului refuzările sale, din însărcinarea acestuia. Supra-eul impune deci cerințele realității prezente (dar și trecute). Sinele dorește o refacere a stării originare, proiectază amintirea acesteia în viitor; supra-eul respinge acest viitor în numele unui trecut identic, cu adaptarea la un prezent existent. „Filogenetic și ontogenetic amintirea dintre libertate și necesitate se șterge odată cu progresul civilizației și maturizarea individului, care acceptă constrângerea; rațional și cu raționalizare, memoria însăși se supune principiului realității”. Lumea este văzută de Marcuse ca o lume istorică: în prim-planul reflecțiilor sale stau, cum arată N. Tertulian, conceptele de devenir (Geschehen) și istoricitate (Geschichtlichkeit); toate formele istorice („principii de realitate”) se bazează pe o organizare refulantă (repressivă) a pulsurilor. Progresul cultural este bazat pe dominație. Marcuse extrapolează teoria freudiană care, după el are un caracter „neistoric” și-i adaugă 2 concepte care desemnează comportamente socio-istorice specifice:

1) reprimarea suplimentară: restricțiile impuse de dominația socială. Acestea se deosebesc de reprimarea fundamentală care este indispensabilă pentru perpetuarea existenței civilizate a omului;

2) principiul randamentului: forța istorică a principiului realității, dominant până acum. În concepția lui Freud antagonismul între principiul plăcerii și cel al realității pare ireductibil. Marcuse încearcă să demonstreze că luptei pentru existență din epoca primitivă (Ananké) i s-a adăugat reprimarea instaurată de „principiul randamentului”. Penuria, lipsa de mijloace de subzistență este o realitate fundamentală care stă în spatele „principiului realității”. Lumea nu poate satisface necesitățile și cerințele umane, de aceea se impun restricții permanente. Satisfacția (posibilă) se obține prin muncă, care se suprapune cu existența individului uman, presupunând predominarea efortului. Efortul este în contradicție cu „principiul plăcerii” care este incompatibil cu realitatea care dezvoltă reprimarea prin folosirea forței și mai tirziu, în era tehnologică, prin întrebuintarea rațională a forței. Cu alte cuvinte: instaurarea raționalității dominației, bazată pe diviziunea socială a muncii. Ea este exercitată de un grup de persoane privilegiate, cu intenția de a-și păstra pozițiile acaparate. Formele de dominație istorică nasc formule istorice diferite, influențând „principiul realității”. (Progresul nu este exclus în era tehnologică!). Dominația în era tehnologică impune instituții specifice ale dominației, ceea ce Marcuse numește „reprimarea suplimentară”. Din teza freudiană a antagonismului între principiul plăcerii și cel al realității, între civilizație și sexualitate, Marcuse trage concluzia că erosul este încetșat de civilizația bolnavă. Pulsunile agresive (Freud) legate de sexualitate amenință civilizația; de aceea aceasta folosește toate mijloacele pentru a stăvili aceste agresii (a). Reprimarea suplimentară constituie în acest caz „corpul” social al principiului realității și (b) principiul randamentului stratifică societatea în funcție de randamentul economic concurențial.

Tipologia tripartită duce spre concluzia că sinele nu este guvernat de principiile care sînt proprii individului social. Sinele nu stă „sub semnul timpului”, el nu cunoaște valorizările, binele și răul, morală. Sinele ține cont doar de principiul plăcerii. Mediul plus influențele externe formind eul, reprezentându-l în fața sinelui. Raportată la sine procesele eului sînt secundare, pentru că orice gând se orientează după o amintire spre o realizare identică a acesteia. Principiul realității transformă acest drum într-o serie de „oculuri”; eul din realitate întâlnește aceste oculuri ca pe ceva ostil, de aceea se apără de ele, respinge impulsurile care „ar dis-

(2) pentru aplicarea energiei distructive ca morală socială. Această transformare a acestui instinct într-o agresiune utilă este sursa fundamentală a culturii și civilizației. În societatea industrială, unidimensională, „productivitatea crescîndă a muncii sociale rămîne legată de reprimarea crescîndă, care, la rîndul ei, contribuie iarăși la creșterea productivității”. În societatea industrială reprimarea inițială a instinctelor se transformă într-o operă liber consimțită. Ideea lui Marcuse rezultă din conceptul freudian al complexului Oedip care este dezvoltat și lărgit în așa-numita situație Oedip. Ori principiul realității este reprezentat într-o societate bidimensională de tatăl care urmărește permanent supunerea principiului plăcerii, reprezentat prin fiu (fiică). Socializarea primară a individului are loc în familie. Într-o societate industrială dezvoltată (unidimensională) situația Oedip primește alte componente: (a) modelul clasic freudian, unde familia dominată de tatăl ca „agentura primară de socializare psihică” este devalorizată de societate: mass-media, școală, sport etc. (b) fiul devine tot mai independent de tată. Dinamica multi — sau bidimensională a făcut loc unei identificări unidimensionale cu Sine însuși, cit și cu principiul realității.

„Indivizii se unesc în mase. Idealul eului colectiv se identifică în persoana unui conducător. Relațiile libidinale care fac din indivizi o masă, se obțin prin suprimare. Reprimarea eului duce spre o pierdere a calităților psihice de a critica, a conștiinței și a opiniilor. Noua societate se bazează nu pe teroare, ci pe o identificare reciprocă. Desublimarea este controlată, sub principiul nou al realității, pină și progresul generează reprimarea. Mecanismele societății unidimensionale integrează totul (așa, de pildă, literatura își pierde forța subversivă în primul rînd prin reproducere masivă și prin aceasta puterea principiului realității este mărită. Societatea industrială avansată de tip capitalist instaurează un totalitarism tehnologic, întemeindu-și supremația pe manipularea nevoilor în „numele unui fals interes general”. Analiza critică a acestei societăți constituie tema centrală a celebrei lucrări „Omni unidimensional”. Omul unidimensional se vede transpus în 2 situații: (1) societatea industrială este aptă să împiedice o transformare calitativă a societății în viitorul apropiat sau (2) există forțe ce pot revoluționa societatea. Opozițiile sînt anulate prin tehnologii avansate, prin instaurarea reprimării agreabile. Individul nu neagă societatea, intrucit prin această negare ar nega și belșugul. De aici reiese acel „mimesis”; identificarea individului cu societatea. Gîndirea devine unidimensională datorită unei „conștiințe false”, asimilată odată cu bunurile de consum. Limbajul devine închis: publicistica modelează comportamentul unidimensional, gîndirea pozitivă (necritică), opusă gîndirii bidimensionale (critice). Limbajul devine un instrument de control, iar cuvîntul — clișeu. Se poate observa trecerea de la gîndirea negativă (dialectică, critică) la cea pozitivă (care exprimă raționalitatea tehnologică), și care duce la o filozofie unidimensională. Erosul apare ca element politic, opus energiei. Dacă omul își schimbă comportamentul egiei instinctual agresive și distructive, există premisa unei schimbări a societății. „Marele refuz” de odinioară, opoziția deci, ca aparență a „imperului libertății” a fost compensat în societatea industrială avansată de o stare de mulțumire care „pare mai mulțumitoare decît refuzul însuși”. Societatea a devenit aparent mai tolerabilă, principiul plăcerii absoarbe principiul realității, de aceea ea apare ca o contopire „respingătoare între estetică și raționalitate”

WILLIAM TOTOK

Mirisz Miklos

IDŐRŐL IDŐRE

SZERELMES SAJÁT IDEJÉT
elfelejtették
ám a ma mert
igézetet
lobogtatja szoghajad
kételyeim kikezdi
egy felhővonulat
pillantásod szegélyei
susogják: a pusztulás
időről időre
visszatorkolódik már
az időtlen rendbe

SZAKASZOK

oda
vendégségbe
járni

haza
vendégségbe
járni

hova
vendégségbe
járni

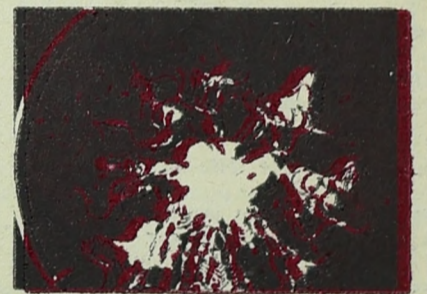
szíra
vendégségbe
járni

KÖVETKEZMÉNY

misztikus vigyor
ül a tág kérgen
a józan ész felforr

és elhallgat
bennem egy
új éghajlat

egyenként ti mind
jól tudjátok
bujdosó gondjaim.

Душина Бајински

ДАЈ МИ ТВОЈЕ ОЧИ

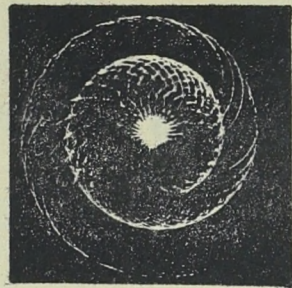
Дај ми твоје очи
да њима сањам
плаву бескрајност овог живота.
Хоћу да њима видим
колико је овај живот леп
и ружан,
колико је слadak
и колико је горак
и колико је у њему птица.

Дај ми твоје очи
да њима гледам
дубину бескрајног мора,
ширину зеленог поља,
дај ми твоје очи,
дај,
да гледам...

ЛУДА ИГРА

У лудој игри поставка
срели се ја и ти
и немји,
заплесали игру луду.
Кад би се око промљило,
одало би игру заноса
коју смо хтели скрити
у тали.
Сведока није било...
Остало је наше лудило
у шуми,
да тамо рађа
нове игре
и чува тајну
да били смо
сами...

Sf

MARCEL LUCA

Ultimul cuvânt

Cu toate eforturile sale, cosmonautul nu reuși să stabilească defecțiunea. Era clar că, în nici un caz, nu putea ajunge în aceste condiții, într-o zonă mai circulată, pentru a se putea transborda.

Amărit, își evaluă proviziile de hrană și rezervele de oxigen. Ii ajungeau pentru cel mult o sută de ani. Și astfel își începu robinsoniada cosmică...

Dar, iată că după trei săptămâni, pe cînd își făcea plimbarea obișnuită pe coama astronavei, de undeva din spațiu apără un inger.

Cosmonautul, blazat de atîtea și atîtea lucruri neobișnuite pe care le văzuse în lungile sale călătorii, n-a fost prea surprins. După ce l-a rugat totuși pe strălucitorul musafir să-l cuplească de costumul de scafandru pentru a-i risipi orice îndoială, i s-a plins în linii mari de necazul care-l jîntuia pe acei coclauri cosmici.

Pătrunzînd în astronavă, ingerul a trecut sumar în revistă instalațiile aflate în pană, după care, scuturîndu-și îngindurat aripile, și-a dat cu părerea că doar Tatăl Ceresc ar putea da viață motoarelor. Profitînd de faptul că Raiul își avea avanpostul în apropiere, se opintiră cu nava pînă sub zidurile sale fosforescente. Sfîntul Petre, aflînd probabil prin subtile procedee telepatice (accesorii intrinsece sfîntului har), de scopul sosirii celor doi, nu i-a lăsat să facă antimeră cî le-a deschis larg canaturile intrării de serviciu. Deoarece pe parcursul activității sale fusese nevoit în repetate rînduri să meștească chei de schimb și să repare primitivile broaște, sfîntul, căruia cu timpul tehnica i-a intrat „în singe”, nu a rezistat tentației de a-și arunca ochii peste sistemele de etanșizare ale trapelor, reușind pînă la urmă să subtilizeze cîteva celule fotoelectronice, în vederea modernizării porții ce o avea în grijă.

Dumnezeu, în ciuda virstei sale înaintate, era destul de vioi și se înțelînă amical cu cosmonautul în legătură cu cele mai noi metode de producere a vieții, pe cale artificială, privind această activitate destul de sceptic, dar curios, așa cum se cuvine să fie un savant de prestigiu.

La sfîrșitul audienței, Domnul a suflat discret în direcția astronavei și, spontan automatele se însufleșiră.

Călătoria de întoarcere a durat destul de mult. Pe Pămînt, cosmonautul, avînd un dezvoltat simț al ridicolului, nu a amîntit în raportul său nimic din cele întimplate. Pînă la urmă, s-a pensionat și a predat nava cu inventar în regulă, după tot tipicul.

După un timp, așa cum susțin dările de seamă ale serviciului „Transporturi”, s-au constatat o sumedenie de situații dintre cele mai ciudate. Racheta cu pricina părea să nu mai aibă moarte. De pildă, nu consuma nici o picătură de combustibil mai mult decît era prevăzut în cartea tehnică a constructorului. În pofida faptului că depășise de cîteva ori perioada după care ar fi trebuit să intre în „reparații capitale”. Mai mult, unii dintre piloții săi susțineau că și atunci cînd toate indicatoarele aparatului de control se fixau la „zero”, aveau senzația că racheta se află în regim de funcționare.

În orice caz, bieții oameni nu știau cum să mai scape de vechitură. Apăreau mereu noi tipuri de vehicule cosmice, iar acesta nu înceta să-și facă treaba, la parametri depășiți deja, dar economic și sigur.

Pînă la urmă, după multe discuții, s-a hotărît totuși casarea. Racheta a fost demontată în subsansamble și ex-

Nimic nu poate descrie uimirea și apoi indignarea metalurgistilor pe care căzuse mîgăreața. Nu numai că marile panouri ale blindajului cosmic nu se lăsau afectate de vreo temperatură cît de înaltă, dar chiar și cel mai banal șurubel refuza să-și modifice starea de agregare.

Intr-o lume care lupta din greu cu poluarea în toate formele ei, existența unor deșeuri de atari dimensiuni era de neconceput, așa că metalurgistii, dîndu-se bătuți, au cedat nava fragmentată, mai în bunăstare ca oricînd, chimiștilor.

Aceștia, după ce au încercat s-o corodeze, s-o dizolve, s-o sublimizeze în toate formele posibile, au capitulat și au oferit-o fizicienilor care n-au reușit să sărbătorească nici măcar victoria înregistrării unei zgîrieturii cît de mici, cu tot arsenalul lor de particule și antiparticule folosite la bombardarea obiectivului.

Este evident că problema avea toate condițiile să devină de interes mondial. Se făceau deja pariuri ce atîngeau cote neobișnuite, calul de bătaie al umoriștilor deveniseră cei ce-și încercau puterile cu racheta ireductibilă, scepticii descriau viitorul sumbru al civilizației coplesite de propriile reziduuri, iar cei obsedați de realizarea perpetuum mobile-ului, schimbaseră macazul și-și puneau acum mîntea pentru a găsi un antidot trîniciei neobișnuite a materialului astronavei.

Cînd laserele perfecționate, culturile de bacterii wolfram-titanofage ca și alte cuceriri ale timpului au dat greș, s-a hotărît amorsarea unei încărcături nucleare de cîteva megatone chiar în interiorul acestui monument al opuzității materiei.

Duelul acesta dintre om și încăpăținata natură era condus de cel care fusese însărcinat de la bun început de către Compania de Cărușie Spațială să predea industriei fierul vechi și să încaseze contravaloarea, Tom — un tip foarte activ și ambițios, trăsături de caracter ce l-au costat multă energie cheltuită în cazul de față pe care începuse să-l considere aproape o chestiune personală.

Iată deci pentru ce omul nostru și-a pus speranțe deosebite în ultima soluție, ratificată oficial de cel mai înalt for mondial.

S-a hotărît ca evenimentul să aibă loc într-una din zilele în care întregul sistem planetar era în „relaxare”, pentru ca fiecare doritor să poată urmări epilogul unei întîmplări atît de neobișnuite.

Spre necazul lui Tom, „execuția” a fost amînată cu cîteva ore, dîndu-li-se astfel posibilitatea și coloniștilor de pe Venus și Marte să-și comunice pa-ririile centrului de pe Terra, după care pe ecranele de televiziune au apărut în sfîrșit cifrele vioaie ale numărătorii inverse ce și-a transformat zeroul final în cutremurătorul glob de plasmă al exploziei.

Cînd camerele de luat vederi au alăturat silueta încovoiată a bietului Tom imaginii astronavei care se înălța neversimil în mijlocul deșertului sticlos, întreaga omenire a rămas cu gura căscată.

Iar Tom, privi doar cîteva secunde în direcția epavei de care nu putea scăpa, apoi scîlpă, dînd din mîna a lehaminte:

— Ducă-se dracului!

Și pentru că rosti aceste vorbe în timp ce întorcea spatele scribit a fost singurul dintre miliardele de telespectatori care n-a văzut cum încăpăținata rachetă se dezagregă dintr-o dată, risipindu-și moleculele odată cu rafalele ploii radioactive care se por-

cronică de carte

DICTIONAR

Anul acesta a apărut la Editura Științifică și Enciclopedică, **Dicționarul analogic și de sinonime**, elaborat de un grup de profesori ai Universității din Timișoara (M. Bucă, I. Evseev, Fr. Kiraly, D. Crașoveanu, Livia Vasiliu). Așa cum s-a menționat în recenziile pe care apariția **Dicționarului** le-a prilejuit, lucrarea aceasta deschide un drum și oferă o dimensiune nouă în abordarea limbii.

O altă încercare de elaborare a unei asemenea lucrări, după cum ne informează autorii în Prefață, aparține lui Ștefan Florescu, în 1938. Actuala lucrare vine deci să umple un gol în lexicografia românească. Dincolo însă de necesitatea depășirii acestui hiatus, cartea prezintă cîteva calități deosebite, fiind concepută pe baza unui aparat metodologic riguros precizat, cu o arie de cuprindere prin grupuri analogice considerabil largite, menite să ilustreze astfel amplu structura lexicală a limbii române.

Autorii au organizat cuvintele după un criteriu, capabil să ilustreze unitățile de sens în jurul cărora polarizează cuvintele prin relații de sinonimie absolute, de tipul medic-doctor, dragoste-iubire, beție-ebrietate, ideografice de tipul bijuterie-giuvaer, bogăție-avuție, mare-imens, apoi prin relații de gen și specie, ca și prin relații ontico-semantice, riguros ordonate între acțiune, ca indice de predicție cu rol referențial, și autorul, instrumentul și locul acțiunii.

Autorii au sistematizat grupurile analogice în funcție de trei mari domenii, om, natură și societate, în jurul cărora se organizează structura fondului activ al vocabularului în oricare limbă. Grupurile analogice nu sînt simple serii sinonimice, diferențele aparînd ca urmare a unor modalități de constituire diferite. În felul acesta în jurul unor teme-unități de sens, cu rol referențial, gravitează în cercuri concentrice cuvintele care se subsumează sensului oferit de termenul cu rol referențial. Centrul unității de sens se realizează prin intersectarea într-o anumită zonă a sferei semantice a lexemelor cu aria termenului inițial, în așa fel încît aceasta polarizează în jurul lui diferite nivele semantice ale cuvintelor și diferențele micro sisteme lingvistice (argotisme, regionalisme, arhaisme). În ju-

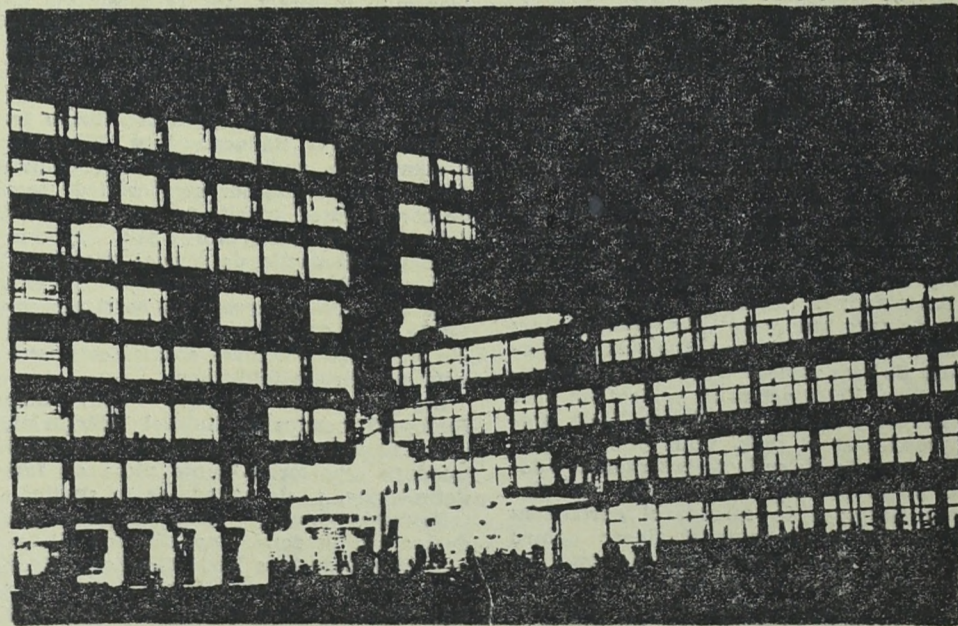
revendică de la criteriile semantice după care s-au operat clasificările. Astfel în interiorul unei grupe analogice limba este ilustrată atît diacronic, prin adăugarea în jurul unității de sens a micro sistemelor lingvistice de care am amîntit, cît și sincron, prin punerea în evidență a modificărilor de sens suferite de anumite cuvinte (prin intrarea sau părăsirea fondului activ al limbii datorită concurenței lor cu altele devenite mai eficiente în semnificațiile pe care le dezvoltă).

O altă ilustrare a limbii se realizează prin evidențierea valorilor stilistice ale cuvîntului, consecință imediată a deplasărilor de sens și a semnificațiilor actualizate prin raportarea față de referent. Dacă acestea sînt valorile care apar în interiorul unui anumit grup analogic, aceleași valori sînt de natură să stabilească legătura cu alte grupe analogice. Astfel în jurul cuvîntului-titlu, **ascetism** (gr. analogică 43), se centrează cu preponderență cuvinte cu valoarea stilistică: **sihăstrie, schimnicie, monahism, solitudine, post, anahoret, eremit, mucenicie, martiriu**, etc. Într-o altă grupă analogică (gr. 45, **asuprire**) perspectiva asupra limbii este dianonică, societatea regăsindu-se transfigurată prin relațiile sociale în sistemul limbii. **Asuprire, împilare, prigonire, oropsire, inrobire, robie, iobag, rumân, clăcaș**, ilustrează deci prin intermediul limbii o sferă a socialului depășită în devenirea noastră istorică, obligînd cuvintele să alunece înspre o zonă liminară a vocabularului, tensionîndu-le astfel stilistic.

Același lucru îl putem nota și în grupa analogică 46, **Așezămint de cult**, cu adăugarea a anumite cuvinte sînt conotate poetic: **hram, capelă, decostil, dom, lavră, schit, sanctuar, alături** de verbul cu valoare poetică a stîtorii în locul verbului depozitat, a zidi.

Partea a doua a **Dicționarului**... cuprinde un **Indice** cu un număr impresionant de cuvinte, peste 29.000, care completează util dicționarul, făcînd posibilă orientarea rapidă și practică a celui care îl consultă.

Dicționarul analogic și de sinonime este, după cum am încercat să arătăm, o lucrare de un deosebit interes, rezultat firesc al unei îndelungate aplecări asupra fap-

rul cuvîntului-titlu artist, spre exemplu, se organizează prin suprapuneri de sens cuvinte cu arii de utilizare sensibil diferite, în felul acesta scriitor este alăturat diminutivului de depreciativ poetastru, apoi muzicianul — artistului plastic, gravorul — caricaturistului, arhitectul — coregrafului și starului, la care se adaugă adjectivele poetic, sculptural, ca și verbul rar a măiestri etc., etc.

După cum se poate observa sistemul clasificărilor este unul strict semantic; limitele grupelor analogice fiind stabilite în funcție de participarea lexemelor la semnificația generată a referentului. Funcționalitatea multiplă a grupelor analogice se

telor de limbă, cercetate atît în plan teoretic, cît și practic. Cartea este deci un pas hotărît în descifrarea intimă a limbii române din perspectiva modernă a semanticii. La întîlnirea dintre aceste două direcții metodologice, **Dicționarul**... nu putea decît să beneficieze, cîștigînd în rigoare și precizie.

Pe lîngă acestea toate ar mai fi de amîntit, și asta nu în ultimul rînd, munca îndrîjită conjugată cu rezistența îndelungată la masa de lucru cerută de o asemenea întreprindere care, din păcate, nu-și găsește de fiecare dată ecoul și aprecierile pe care le merită cu prisosință.

DANIEL VIGHI

Propunem în acest număr o trecere în revistă a principalelor cluburi de jazz din țară — cercuri cu activitate meritorie în popularizarea și stimularea creației și interpretării acestei arte muzicale, în formarea și cultivarea unui public receptiv, cu simț estetic elevat.

Având o vechime de un deceniu, sub conducerea lui **Mihai Berindei** (președinte) și **Ioan Tanoviceanu** (secretar), clubul care se reunește în fiecare marți la **Ate-neul tineretului** din capitală, poate fi caracterizat ca un seminar de jazz în care, pe lângă audițiile obișnuite, un rol important îl au discuțiile, comentariul participanților.

Un club cu priză la public (50—60 de participanți pe seară) este cel de la **Biblioteca Centrală de Stat**, (miercură, orele 18—21), condus de **Péter Bányai**, unde se merge pe ideea prezentării de teme (de exemplu Big-Band-uri, stiluri de jazz, swing-ul) predominând jazzul clasic și free-jazzul.

Sub îndrumarea unui alt sufletist, **Gabriel Mărgărint**, la 21 noiembrie s-a redeschis și clubul de jazz al Casei de

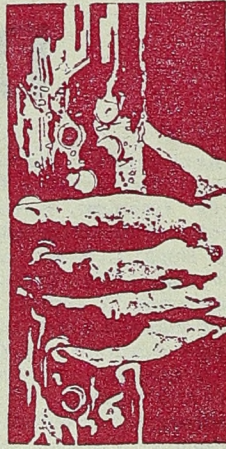
cultură a studenților „**Grigore Preoteasa**”, printr-un concert susținut de formația **Marius Popp**, unde alături de conducătorul ei (pian) au mai evoluat **Eugen Gondii** (drms.) **Alin Constanțiu** (sax, clarinet) și **Bogdan Cristea** (c. bas).

Cu aproape 400 de membri, (media de participare pe seară 65 de persoane), cu o vechime de 8 ani, trei formații permanente (**Vocal Jazz Sibiu**, **Radu Ghizășan**, **Meridian**) și în pregătire alte două, **Spectral** și **Sonic**, cu cinci ediții ale festivalului național de jazz, cu zeci de concerte organizate (ultimul fiind cel susținut de formația **Gramofon** în 8 decembrie), cu un festival româno-american și multe alte succese, Sibiu și-a câștigat pe drept numele de capitală a jazz-ului românesc. Așa cum îmi mărturisea președintele clubului, **Nicolae Ionescu**, „la Sibiu sămînța nu a fost aruncată în piatră; a încolțit, clubul merge înainte și fără conducătorii lui, având formați din membri săi comentatori de teme care susțin întîlnirile obișnuite”.

De asemenea, un club de jazz puternic, avind ca președinte pe **Sorin Țigăreanu**, secretar **Alexandru Gușia**, un aport important aducându-l încă de la înființare (1969) **Iosif Viehmann**. Dispunind de aparatura acustică **HIFI**, 1140 de diapozitive, clubul își desfășoară activitatea pe două planuri: cursuri de istoria jazz-ului (s-a bucurat de succes cea a pianului în jazz, susținută de **Adrian Negu**) și demonstrații practice ale formațiilor.

Aminteam în numărul trecut de cluburile de jazz brașovene „**Estudiantina jazz club**”, condus de **Brăescu Eugenia** și „**Studioul de jazz Brașov**”, condus de **Alexandru Șipa**. Vrem acum, să evidențiem doar o reușită a celui de-al doilea: **Gala brașoveană jazz și rock**. Două seri de concerte menite să reflecte potențialul valoric al formațiilor participante, să „inscrie Brașovul în calendarul permanent al manifestărilor muzicii tinere pentru tinerii de orice vîrstă” (din cuvîntul de deschidere rostit de A. Șipa). Din motive de spațiu punctăm doar câteva impresii; la capitolul rock, grupurile: **Stereo** (Brașov) buni instrumentiști și improvizaatori, promotorii unui rock de bun gust, pe linia Semnalului, însă cu tentă jazzistic-progresivă; **Basorelief** (București) prin înlocuirea organistului **Erwin Surin** cu **Dan Brucker** orientarea grupului a trecut de la jazz-rock la rock-ul progresiv, mai dificil în ceea ce privește tehnica instrumentală, îmbogățirea și unitatea discursului sonor, dar și a accesibilității la public; **Grup 74** (Brașov) disco-rock, cu instrumentiști capabili, insuficient de omogeni, încă sub potențialul real; **Academic-grup** (Brașov) deși modești ca interpretare, piesele „sunau” bine și **Alpin** (Săcele) — fără creație și personalitate artistică.

JAZZ CLUB

La jazz: **Quintetul Titus Bojan** (Brașov) — în foto — au progresat față de festivalul Sibian, oscilează încă între jazz-ul clasic și jazz-rock; **Dixie Combo 9** — formație de elevi din comuna Cristian, se încumetă cu entuziasm și talent (pentru această vîrstă) pe anevoiosul drum al jazz-ului; **Nimbus** (Brașov) — muzicieni exigenți, profesioniști (neprofesioniști!), cu nerv în interpretare, maturitate în gândirea muzicală, impresie edificatoare — la câteva momente după recital au fost invitați să participe la Festivalul de jazz Sibiu '79; **Trio Ion Baciu jr.** (Iași), condus de cel mai tânăr (19 ani) compozitor și interpret de jazz pe care îl avem și căruia nu i se mai asociază determinativele speranță, promițător, ci acelea de certitudine, valoare, iar dacă ritmul de preocupare și perseverență depusă se vor menține ca și pînă acum, în cîțiva ani, **Ion Baciu jr.** va atinge culmile unor muzicieni ca ... (vom completa aceste puncte la momentul potrivit).

Nu am reușit să luăm legătura cu alte cluburi de jazz, cîndva puternice (**Ploiești**, **Iași**, **Craiova**) și nici nu am primit confirmarea că acestea ar fi luat startul în actuala „stagionă”.

Prin strădaniile studenților **Ioan Măndea** și **Ioan Pop**, cărora li s-a adăugat **Erold Lupșa** s-a redeschis clubul timișorean de jazz. Întîlnirile au loc în fiecare luni, orele 18—21 la **Clubul Universității**, dar participarea studenților sau altor pasionați ai jazz-ului se lasă așteptată. Să fie din cauza afișajului insuficient, a slabei popularizări sau iubitori de jazz nu mai există la Timișoara?

Sperăm ca lucrurile să se schimbe, odată cu începerea semestrului II.

Radiodifuziunea Română organizează și transmite în direct în 19 decembrie pe program I, orele 20—22, **Gala formațiilor românești de jazz**, cu participarea formațiilor **Gramofon**, **Marius Popp**, **Ansamblul Armatei Cluj-Napoca**, **Vocal Jazz Sibiu** cu **Meridian**, **Trio Ion Baciu jr.** și **Duo Johnny Răducanu-Dan Mindrîlă**. Recomandăm audierea **Galei** și pentru **Topul 5** al formațiilor românești de jazz pe care-l puteți trimite pe adresa Radiodifuziunii, realizatorului său **Florian Lungu** — Redacția de muzică ușoară.

Johnny Răducanu pregătește muzica unui spectacol coregrafic ce va fi prezentat la Sala Atelier a Teatrului Național din București. Mișcarea scenică este semnată de **Miriam Răducanu**.

Big Band-ul Centrului Universitar București, condus de **Gabriel Mărgărint**, atacă cu succes jazz-rock-ul reinnoindu-și totodată repertoriul, șapte piese au fost definitivitate, altele aflîndu-se în studiu.

Formația **Sibiană Radu Ghizășan** s-a descompus în două: una păstrînd titlatura și avîndu-i pe **Radu Ghizășan** (lider Sax), **Klaus Konradt** (el. p. o, melltron), **Edy Vidam** (g. bas), **Matei Tureanu** (drms) și a doua **Meridian** cu **Andrei Colompar** (lider, o, p), **Titu Stoica** (g. bas), **Mircea Anghelina** (drms), **Ioan Hoaje** (Sax, cl.).

O apariție discografică care va suscita interes va fi aceea a LP-ului compozitorului **Ramon Tavernier** și a formației conduse de el, avîndu-i ca soliști pe **Elena Abagiu** și **Grupul 5 T**. Insolitul acestei apariții îl constituie prezența naiului în jazz, respectiv a solistului **Cătălin Tircolea**. Piesele discului sînt: „Nu-ncerca să te minți”, „Fără vorbe”, „Non stop”, „Mai frumos ca orice vis”, „De-or trece anii” (fața întii) și „Cîntec de leagăn”, „Popas”, „Idealuri”, „Doină și joc”, „Lacul”, „Zig zag” (fața a doua).

IOAN BACALETE
Foto: **FRED NUSS**

SONG

COPIII OȚELULUI

Perdelele de ceață erau păta-te de gurile de foc ale furnalelor! Cerna se strecura firavă printre maluri, trăgîndu-și pentru o clipă răsufierea după înclăștarea cu ghiarele de foc ale industrializării. Combinatul, ca o poartă de foc a orașului, răsuflă nădușit. Hunedoara, tăcută în orele dimineții, pare un uriaș adormit între dealuri. Pădurea de blocuri și-ascunde înlîtimile în ceața aburie. Copiii siderurgistilor, copiii oamenilor oțelului, se grăbeau, veseli, către școală. Cînd am ajuns la Institutul de subingineri cursurile, deja, începuseră. Coridoarele pustii păstrau, însă, potențial, e-ferveșcența recreațiilor. Clădirea veche etala parca, pe fațadele fumurii, invidia. Alături, o biju-terie de fier și beton, în lucru însă, înălța semeață etaje moderne, noul edificiu al institu-tului. La cîteva sute de metri mai încolo, pufăia morocănos combinatul.

Odată cu prima recreație, se-diul Consiliului asociației a înce-put să prindă culoare. Tinerii activiști discutau înflăcărat, în-călzindu-se, deși încălzirea cen-trală lăsa de mult timp de dorit. Fețe tinere, te-nîmpină cu voioșie, cu o ospitalitate directă pe care o ghicești cu satisfacție. „Sîntem un consiliu care încear-că, și cred că reușește, să răs-pundă tuturor problemelor celor peste 330 de studenți la cursu-rile de zi și cei 680 de seraliști care se specializează în meta-lurgie și electromecanică tehnolo-gică” — îmi spune secretarul Consiliului, **Simion Jitianu**. A-veam să mă conving de aceasta din cele văzute, în puțintel timp petrecut aici, dar și din cuvîn-tele prof. dr. ing. **Dan Milcovea-nu**: „Colaborarea dintre organe-le A.S.C și cadre didactice ex-istă nu numai din punct de ve-dere administrativ și organiza-tor, ci mai ales al muncii edu-cative, al practicii productive, a orelor de cursuri, laboratoare, se-minarii, petrecute împreună”.

Realizările de aici sînt, în ciu-

da colectivului de studenți re-dus, de excepție: locuri frunțase la fazele naționale ale diverselor concursuri din cadrul Festivalu-lui „Cîntarea României”, exis-tenta unor acțiuni sportive no-tabile, care antrenează marea masă a studenților, acțiuni cul-turale (discotecă, spectacole), ex-cursii la Stîna de Vale, Pietrele, Muntele Mic și Poiana Mărului.

La Hunedoara am întîlnit și pe cîțiva studenți care iubesc muzele. Mulți dintre ei sînt pre-zențe notabile în cadrul cenaclu-lui „Lupta”, al municipiului: **Gheorghe Nistor**, **Petre Popa**, **Ioan Dinu**, **Viorel Dobrotă** și **Mi-hai Plămîna**.

Am fost curios să văd în ce condiții trăiesc studenții hunedo-reni. I-am întîlnit la cantina nouă, la căminul în care came-rele curate și aranjate, sălile de lectură, clubul îi așteptau să se întoarcă de la cursuri. M-a sur-prins plăcut prezența unui inter-feron realizat de **Eronim Clo-can** și **Elena Munteanu**. Con-dițiile de aici arătau grija deo-sebită a organelor competente de a le asigura condiții de trai și studiu dintre cele mai bune. Din păcate, la acea oră nu funcționa încălzirea centrală ori, deja, iar-na își arătasă colții.

Prins în rezolvarea diferitelor probleme urgente, **Liviu Ianc**, președintele Consiliului era greu de găsit: „Să fii președinte, ne-a mărturisit, înseamnă să fii stu-dent mai mult noaptea. Iar să fii student înseamnă să-ți duci la îndeplinire un vis al copilă-riei. Eu din clasa I-a am dorit să devin electromecanic și uite-mă-s”. Avea o privire inteligentă și sugubeață, privirea oame-nilor acestor locuri, privirea oțel-ularului învățat să se certe cu focul. Așa sînt toți studenții Hu-nedoarei, inimoși, hotărîți, copii de oțelari mîndri și muncitori. Iar fiii aceștia, fiii ai orașului o-țelului au învățat să muncească, să lupte să creeze, să ridă, să plîngă, să cînte sau să scînceas-că, luptîndu-se mereu cu oțelul.

RADU MATEI TODORAN

GHEORGHE NISTOR, fost muncitor oțelar, actualmente student la cursurile de zi, în anul I, secția Furnale și Oțelării, a Institutului de subingineri. Este membru al cenaclului „Lupta” din municipiul Hunedoara, încă de la înființare...

STRĂINUL

*Încins cu o centură de aer
trage copilul cu praștia-n vaier*

*Ochește în pupila minunii zăduie
și mușcă din soartă albele-i dude*

*Și-ndeasă în sin șarpele pietrîlcat
după care toți copiii lumii au oțtat*

*Și singur printre arborii vieții senine
își poartă pruncia cu grijă prin spinii*

*Apoi cu o doză de candoare mai mult
își plînge spicele singurătății cîntînd*

*Pînă în tîrziu sîhăștrilor bete
cînd nisipul de zinc i se așează în plete.*

ION DINU, om al muncii în Combinatul siderurgic Hunedoara, stu-dent, anul I, la secția Electromecanică a Institutului de subingineri hu-nedorean. Membru al cenaclului „Lupta”, publică în revista „Tribuna” și în culegerea de versuri „Acorduri la vîrstele țării”.

IMAGINI

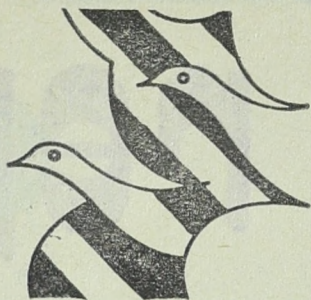
*Întoarceți-vă cu fața spre soare
altfel riscați să prindeți o viroză
Întunericul se adîncește
deasupra orașului și
furtunile mai scot din
rădăcini sălcii
Băncile parcurilor își plîng
singurătatea și
s-au înegrit de-atîta nepăsare
Culoarea albă a ieșit din modă
pentru a nu se confunda cu
negru*

*Ce atmosferă tristă și
totuși se ride pentru că
oamenii sînt iarăși oameni.*

ZBOR INTORS

*A fost deajuns doar un semn
și mîna ridicată nu a mai putut
atinge aripa
a urmat descătușarea urei
pentru arcurile ce te urmăreau.
Erai pentru o clipă
simbolul singurătății dorite
alunecînd profetic
spre petecul de cer*

*Ar fi fost un câștig sigur
dacă ochiul pămîntului
nu te-ar fi atins
aducîndu-ți aminte
că locul tău e aici.*

VIOREL I. BOLDUREANU

DOUĂ LINII ALE DIALECTICII:

CONTINUITATE-DISCONTINUITATE
ȘI STRUCTURĂ-SEMNIȚAȚIE ÎN FENOMENELE DE CULTURĂ

(...) Poezia minoră a tuturor epocilor a fost poezia care a luat „motivele poetice” ca pretext. Experiența acestei poezii arată că structura intimă a liricului nu se vadește în „preluarea motivelor”, tangent la acestea, luate doar ca „pretexte” pentru virtuozități formale. Structura intimă a liricului, după cum s-a spus, este o emanație a eului poetic, emanație care, ce-i drept, nu este nici posibilă, nici evidențiazabilă decât numai într-un start de virtuozitate foarte înaltă a limbajului (semnificant).

Dar chiar așa fiind pusă problema (și limitată, doar la epocile solid constituite, istoricește vorbind) ea tot nu este atât de simplă pe cât pare. Pentru că această mascare a liricului în jocul dublu, în prezența ambiguității și în rivna spre virtuozitate înaltă a limbajului face ca anevoie să se poată vedea dacă în straturile adânci este zbuiciumul autentic al eului poetic în plină tensiune sau dacă acolo este liniște fastuos acoperită de lînțoiul — artifax al măiestriei formale: astfel încât concluziile analizelor nu sînt în cele din urmă decât prezumții sau intuiții de oarecare penetrantă ale noastre, ale celor din exterior. Fără a avea răgazul să stăruiam aici asupra dezbaterii complicatei probleme și a combaterii simplismului, convenționismului care și-ar putea face atât de ușor apariția, vom încerca o deschidere a problemei prin două drumuri ce s-au rîvit deja în perimetrul ei.

Pentru comparatistul Gustav René Hocke, manierismul dobîndește o sferă spectaculos de cuprinzătoare, precum se poate observa chiar și dintr-o concluzie parțială cum este cea în legătură cu tabirintul (concluzie ce ni se pare semnificativă — cf. G. R. Hocke, *Manierismul în literatură*, Editura Univers, 1977).

La concluzia aceasta, autorul ajunge pornind de la „straniul op” al iezuitului Eusebius Nieremberg, publicat în limba spaniolă la 1651 sub titlul *Occulta Philosophia de la Sympatia y Antipatia*. În cosmogonia mistică astfel intitulată Nieremberg pentru a explica mai limpede procedeele divin de construire a lumii, se referă la labirinturile de litere ale poetului roman Optatianus Porfyrius, pentru ca, paralel cu acest „exemplu”, să afirme că în o mie de „maneros” labirintice s-ar fi născut o armonie divină, o ordonare enigmatică a haosului după modele labirintice. După cum remarcă Hocke (op. cit., p. 40) Nieremberg dovedește originea antică a formelor unei părți din manierismul secolului al XVIII-lea; labirinturile poetice antice de felul celor scrise de Porfyrius își au originea și în culturi mai vechi, mai cu seamă în culturile Egiptului și Chinei.

Cu toată această străveche și îndepărtată origine sau poate chiar din cauza ei — „a scrie labirinturi înseamnă, pare-se, a stabili raporturi inextricabile, a-l aduce pe cititor în lumi magice” (id., p. 41).

În concluzie, pentru autorul citat, „labirinturile sînt, așadar, nu numai expresia celei mai rafinate subtilități. Ele servesc și unei încifrări a universului” (id., p. 47).

Iar în această calitate, putem spune că ele sînt substitute ale unei „funcționalități” perpetuate prin continuitatea la suprafața unor structuri formale străvechi și prin discontinuitate în adîncime, în

subteran, unde s-au alterat, s-au pierdut vechile semnificații, îndeobște cele culturale.

Lucrarea noastră, în întregime, nu vrea să fie o estetică a culturii populare, nu ambiționează să aplice categorii estetice în investigarea culturii populare, după cum este o împotriviție la orice tentativă de a aplica în acest domeniu doar variante mai simplificate și modeste ale teoriilor, conceptelor și categoriilor vreunei estetici. Și totuși, ceea ce rămîne, ipotezele noastre și problematica desfășurării lor, este de o dificilă noutate și de o covârșitoare întindere. Astfel, chiar atât de puțin cît este, exemplul luat arată că viziunea „istorică” a discontinuității se completează cu latura „subterană” care asigură continuitatea, coerența și eficiența fenomenului, adică specificitatea și realitatea sa.

Tot cu titlu de exemplu ne raportăm și la un alt punct de vedere datorat unui mare experimentator în literatura contemporană, Michel Butor, punct de vedere expus de acesta într-un dialog cu eseistul belgian André Helbo (cf. André Helbo, *Michel Butor, spre o literatură a semnelor*, Ed. Dacia, 1978):

„Lucrurile pe care le scriu — spune Butor — prezintă interes în măsura în care se manifestă o distanță în interiorul acestei tradiții literare franceze (...) în care e denunțată o redutabilă amnezie, un ramolism, dacă vreți (amnezicul flecărește), ce constă în a face să apară secolele tradiției literare franceze în întregime ca distanță în raport cu, anumite tradiții anterioare și exterioare (fără a vorbi de ceea ce este exterior în interior: cultura populară — s.n.), distanță în același timp benefică și malefică (amnezie, miopie), în a face să apară în orice tradiție această traducere care este o trădare” (p. 8 și urm.).

Deosebit de grăitoare ne apare semnarea culturii populare la un astfel de creator, nemaivorbind de paradoxala „topografie” a culturii populare de a fi „exterior în interior”, într-un câmp de forțe în care orice tradiție se traduce fatalmente printr-o trădare.

Ni se pare că aici este expusă o atitudine care este răspunzătoare de întregul destin al acelei literaturi noi care s-a crezut și s-a vrut un sistem de semne grafice, un index de semne (egal în sine ca scriere și citire).

Dacă așa vor fi stînd lucrurile, atunci ni se pare iminent ca întreaga discontinuitate a artei literare, astfel postulată ca fenomen, să se concentreze în sincronie, după ce în prealabil se va fi negat (nedialectic) întreaga diacronie asociată continuității. Se absolutizează astfel o eroare a formalismului, aceea de rupere arbitrară a semnelor de semnificație. Or, după cum am încercat să arătăm anterior (cap. 3 al primei părți), chiar dacă fluctuația semnificațiilor este inevitabilă, problematică, extrem de greu de urmărit în legătura sa cu universul mental al creatorilor, chiar dacă aportul succesiv sedimentat al substitutelor, tulbură țesătura înțelesurilor, tocmai „problema semnificației” este cea care trebuie formulată cît mai cuprinzător, mai complex, și mai nuanțat (...).

(Din volumul în lucruri Surse ale esteticii în cultura populară).

Îată un nou gînd al Înțeleptului ce ne îndrumă neostoita dorința de cunoaștere spre un făgaș științ nouă:

fost să fie”), ceva din dureroasa luciditate aflătoare în „Miorița” ceea ce nu implică resemnare și renunțare la luptă, cum de atîtea ori s-a spus, ci atitudine bărbătească, netinguitoare, în fața inevitabilului.

Există numeroase ipostaze ale verbului care comportă discuții, dar nu ne vom opri numai asupra lui „va fi fiind”, ca exprimînd o trăsătură aparte a ființei noastre, aceea de a gîndi așintit spre un viitor mustind de posibilități, dintre care va fiind aleasă cea mai fertilă, mai promițătoare de alte drumuri.

Dar, oare, este ființa românească una ce tinjește spre nicăieri, care-și cîntă dorul numai pentru că e copleșită de tristeți pe care nu și le poate explica? Este deci, așa cum se întrea-bă autorul, sortită „devenirii întru devenire”, adică zbaterii oarbe fără un gînd înalt care să o cheme și să o transfigureze?

Nu, și C. Noica demonstrează acest adevăr în poate cea mai frumoasă parte a cărții sale: cea în care discută basmul „Tinerete fără bătrînețe și viață fără de moarte”.

Prima nelămurire (în sensul acordat cuvîntului de C. Noica în „creație și frumos în gîndirea românească”, Editura Eminescu 1973, p. 88, adică de limpezire, luminare a adevărului), ar fi cea a variantei luate în discuție care „aparține” lui P. Ispirescu, tipograf de formație livrescă. Dacă ne vom aminti însă că motivul este de circulație universală (o variantă orientală prezintă interesante implicații morale), ne vom da seama că pe Ispirescu a dres pe ici pe colo fără a deforma esența basmului care este ro-

SENTIMENTUL ROMÂNESC AL FIINȚEI

acela al ființei românești, născută din îndelungate confruntări de ispite și încrucișeri de drumuri fără țintă. Aici, în această involburare de voințe, ca din fiertura infricoșatei Geneze, s-a născut făptura românească, robustă și fără de prihană, purificată în focul sacru al încercărilor de tot felul. Despre această făptură ne istoricește un om ce tinde spre desăvîrșire fără a se declara vreodată ajuns în cultura românească, C. Noica în „Sentimentul românesc al ființei”, Editura Eminescu 1978.

Ciudată și avidă de explicații, a fost întotdeauna apropierea creatorului de artă de ceea ce a scos la lumină prin actul unic al creației. Este aici o corespondență aparte, fascinantă, între cele două zone spirituale indicate: cea iluminată și cea luminoasă.

Căci numai sufletele născute în căutare și sortite să trăiască așa, în veșnică călătorie printre orizonturi, ce nasc fără odihnă, pot înțelege și spune calea fără opriri a unui popor sortit să devină mereu intru frumos, deplin, împlinit.

Drumul acesta pe care ființa românească îl caută găsindu-l și prelungindu-l iarăși, fără încetare, nu putea să nu lase urme în conștiința neamului, în limba sa, în basmele sale.

Există, spune Noica, în limba română (și cu deosebire în limba veche românească cuvinte care traduse nu spun nimic altor neamuri, pentru că ele nu au suferit născîndu-le, n-au modelat verbele și substantivale potrivindu-le după dorința revederii celui plecat departe, să aperse ființa neamului, sau după lacrimile născute din ură, minie, umilință, bucurie, izbîndă. Pentru fiecare lacrimă smulsă de Univers românului s-a născut un cuvînt, sau măcar o nuanță nouă, și, toate lacrimile s-au întîlnit în limba românească cea a poveștii și a doinei. Așa este și verbul „a fi” care în toate limbile Pămîntului instituie existența, viețuirea, dar în limba română exprimă nuanțe existențiale unice, specifice acestor plaiuri.

Bunăoară găsim în „a fost să fie”, luat în forma sa negativă (deci „n-a

mănesc, după cum românească este și ființa care nu s-a născut decît după ce i-a fost promisă nemurirea pentru că, născută în condiții neobisnuite, Făt-Frumos cerea o viață care să aibă un rost deosebit, mai înalt decît viața trăită la temperaturi și idealuri „normale”.

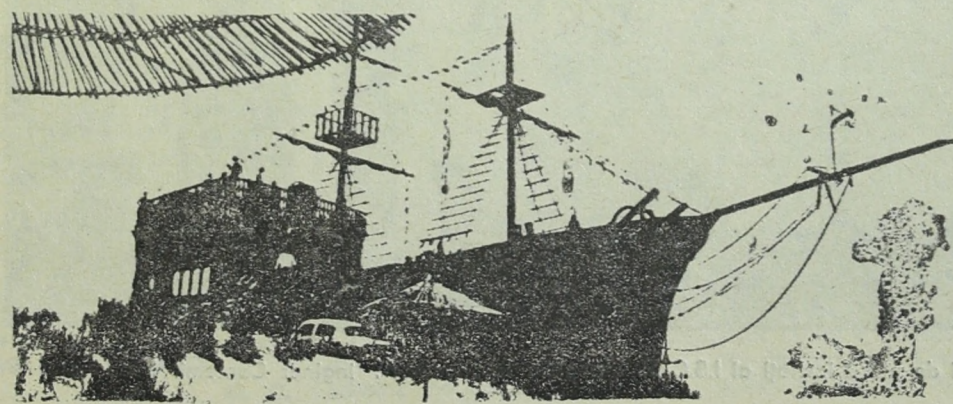
Nu i-a fost dat acest rost, căci nimeni nu-i putea oferi Ființa deplină, aflătoare în nemurire, așa că a purces să și-o cîștige singur, el, ființa individuală pornită pe drumul cel semnat de suferinți al izbînzii asupra generalului.

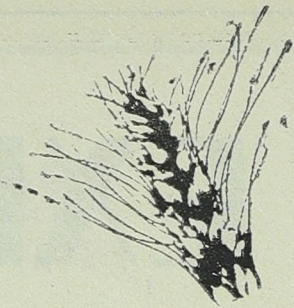
Și a găsit-o în împărăția tineretii fără bătrînețe, pîzită de cele trei fete de împărat care începuseră să fie atinse de suflul rău al plictisului, care se naște, ca și buruiana în obor, acolo unde mina omului nu mai îngrijește viața.

Dar întotdeauna prea multă perfecțiune apasă sufletul omului, căci nu-și mai dorește atunci nimic cu adevărat și viața fuge de pe tărîmurile din care a fugit dorința. Așadar, trebuia să se întîmple ceva cu ființa (Făt-Frumos), să nu se piardă în Ființă (nemurire). Și s-a întîmplat, căci Făt-Frumos, în goana sa după un iepure (Făt-Frumos a adus cu el, se pare, pe tărîmul perfecțiunii, satisfacții foarte pămîntene) ajunge în Valea Plîngerii, unde va cunoaște dorul de ai săi, peste care de mult i se așternuse uitarea.

Și Făt-Frumos va face cale întoarsă, căci nu s-a întîlnit încă pe această lume ființa care să se s'atornicească în idealitate, viața ființei însăși fiind o sumă de sușuri și coboriri, de alternanțe între deal și vale ceea ce dă românului, așa cum spune L. Blaga în „Orizont și stil”, sentimentul acela înfînt al dorului, născut în spațiul finit al plaiului și al muntelui. Dorul ființei de a naște altă Ființă, veșnic viețuitoare, dorul de a redobîndi „paradisul pierdut al cunoașterii” (C. Noica, „Jurnal filozofic” Publicom, Buc. 1944), iar cînd acesta a fost recîștigat, dorul păcatului veșnic intru cunoaștere.

GHEORGHE SECHESAN

reportaj

Un album exemplar al civilizației socialiste: ISICIP Berecsäu

STOP - CADRU

În iulie 1976, imediat după seceriș, pe undeva prin dreptul kilometrului zece, pe mîna stîngă cum mergi dinspre Timișoara către Arad, într-un loc în care, pînă nu de mult, griul dăduse în clocot, pîrînd să se reverse peste toate marginile lumii, au apărut 300 de muncitori. Au stat patru luni - pînă la începutul lui noiembrie - cînd, neștiuți de nimeni, și-au încărcat calabalicul și au plecat.

„Au plecat” e un fel de-a spune, căci nu au plecat pur și simplu: în urma lor cîmpia devenea... complex agro-industrial.

Astăzi doi oameni (de fapt, cei doi formează întreg personalul) înregistrează pe acel loc o productivitate a muncii de 10 milioane lei pe muncitor. Istoria aceeașă, cu un petec de pămînt care și-a înmîit avuția în numai doi ani, pare incredibilă.

Istoriile toate poartă un nume. De aceea o vom numi și pe cea de față: ea se cheamă: **I.S.C.I.P. Berecsäu**. Și este numai un stop-cadru. Locul se numește **Ferma 14 Sinandrei**.

Venind de „afară” - orășean, împătimit adică - în nici un caz nu poți realiza destinația acelui perimetru. Ai putea crede că e vorba de o bază de agrement, dacă te ieși după pavilionul cochet de la intrare, după mozaicul vegetal ce încadrează întreg ansamblul, ori, pur și simplu, după aleea de acces și gazonul tuns și îngrijit în stil englezesc.

Asta pînă descoperi firma discretă bătută-n stilul porții, mai discretă chiar decît antetul unui cotidian de provincie, și te lămurești că nu e vorba de un domeniu seniorial, ci de o fermă a... celui mai mare complex de creștere și îngrășare a porcilor din lume.

„Domeniul” cuprinde 16 hale ce compartimentează 26 de grajduri, 19.000 de animale urmează aici ciclul de îngrășare de patru luni, răstimp în care, de la 35 de kilograme, ajung la peste 105. Simpaticul și dolofanul animal înregistrează aici un spor zilnic în greutate de minimum 550 de grame servind la discreție, într-o atmosferă perfect climatizată, „meniuri” copioase, preparate după cele mai savante rețete ale... nutrețurilor combinate... Doar doi muncitori lucrează în acest complex. În fața lor, cu gîndul la sămădăii din „Moara cu noroc”, rîmii de-a dreptul „interzis”. Căci cei doi, trăbulind în spațiul riguros și exact, par mai degrabă doi tehnicieni de la Cape Canaveral.

Penibila muncă de odinioară, cea de porcar, efectiv nu mai există. Dintre cei doi, unul este inginerul-șef-de-fermă. Celălalt tehnician, cu multiple calificări Ambii sint și cărăuși, și morari și batoziști electro-mecanici și paznici, și, mai mult, ambii sint... „șefi”. Fiecare cu problema lui, supraveghiind utilajele și panourile de comandă, astfel ca toate să funcționeze la parametri normali. Căci aici, ca-n oricare fermă a I.S.C.I.P.-ului, automatizarea este completă: de la transportoarele cu noduri, care asigură furajarea (era să zic, la botul... calului!) și pînă la asigurarea climatizării și a curățirii dejectiilor.

Între hale, spațiile par terenuri de golf, iar căile și rampele de acces, purtînd marcaje albe de clor-cauciuc par destinate pentru promenadă.

„Poți să lingi sare de pe jos, așa este de curat, iar în tot perimetrul fermei, te poți plimba fără grijă în papuci de casă” - ne spune „șeful”, inginerul de cincizeci de ani, Petru Buruiană. Și are mai mult decît dreptate. Venind aici cu gîndul să vizitezi o fermă de creștere a porcilor, impactul cu realitatea este atît de puternic încît te simți aproape rușinat că ai pătruns în fermă încălțat cu pantofii de stradă.

Istoria Fermei 14, este istoria tuturor fermelor I.S.C.I.P.-ului Berecsäu; vizitînd-o ai impresia acută că nu trebuie să mai afli nimic. Căci chiar și în goana mașini, îndepărtîndu-te de acest loc, ești tentat să privești tot timpul în urmă. Și privind în urmă, ai impresia că Ferma 14 toată, planturoasă și falnică, stă să traverseze în fugă șoseaua și să-și ia picioarele la spinare peste cîmpia pe care n-a uitat-o; asta pentru a-i povesti și lui Slavici, de ce, pe vremea lui, nu se inventase încă un dicționar „Guinness” al recordurilor...

„NUMBER ONE”, ADICĂ...

Vorbeam de celebra enciclopedie „Guinness” și o făceam pentru că I.S.C.I.P.-ul Berecsäu poate constitui oricînd și oriunde un dicționar al recordurilor.

I.S.C.I.P. Berecsäu este cea mai mare întreprindere de profil din lume. Number One, adică... Dar și acest lucru spune prea puțin, căci, dacă acum în 1978 producția pare de-a dreptul fabuloasă, formidabilul său ritm de creștere ne face să gîndim că acestui gigant, în curînd, nu-i vom mai putea găsi termene de comparație.

Peste doi ani întreprinderea va crește și va valorifica peste 1.000.000 de porci într-un singur an, ajungîndu-se la dublarea producției globale. Producția de carne va atinge 100.000 de tone, iar beneficiul adus statului va depăși considerabil impresionanta cifră de 100.000.000 lei.

Astăzi se obțin aici 1.200 kg de carne pe cap de scroafă și nu știm decît există fermieri în lume care se pot mindri cu așa ceva. Iar dacă ne gîndim că doar 300 de muncitori formează personalul în sectorul producției și industrializării cărnii, vom avea doar o idee aproximativă despre ceea ce înseamnă aici productivitatea muncii.

I.S.C.I.P.-ul este o întreprindere integrată, de tip conglomerat. Selecționarea și creșterea celor mai productive rase de animale, aplicarea celor mai avansate tehnologii, constituie doar unul din „secretele” fabuloasei sale producții. Și, ne gîndim aici să întreprinderea are propria ei fabrică de nutrețuri combinate, că numărul de ferme se apropie de cifra 30, că are abatoare proprii, la fel cum are și fabrica de conserve, fabrică de ambalaje și uzină de apă (e și normal, I.S.C.I.P. consumă cît Timișoara întreagă), parc auto de peste 500 de vehicule, ateliere de întreținere și reparații. I.S.C.I.P. face piinea și construiește locuințele celor ce lucrează aici, iar copiii muncitorilor săi îi crește în grădinițele proprii.

Secretul se află undeva între toate acestea. Pentru 11.000 de oameni marea întreprindere înseamnă mari mutații sociale, produse la scara unui important sector agricol, înseamnă, înainte de toate bunăstare.

Cei care vin la Berecsäu prind rădăcini și nu mai pleacă, căci munca lor devine acolo măsura tuturor lucrurilor. Iar lucrurile toate devin de invidiat dacă ne gîndim că, la Berecsäu, ele se măsoară la scara întreprinderii prin titlul de Erou al Muncii Socialiste, prin trei ordine ale muncii, prin cei patru ani cînd au obținut consecutiv locul 1 pe țară.

FLORENTIN CIRPAN, OMUL CARE SFINTEȘTE LOCUL

„Omul sfințește locul” - spune un vechi dicton de-al nostru. Ca să poți pătrunde în înțelesul acestor cuvinte, trebuie însă neapărat să cunoști un om ca inginerul Florentin Cirpan.

Director al I.S.C.I.P.-ului, Erou al Muncii Socialiste, bărbat tînăr și în plină putere, el este inima și mintea întregii întreprinderi.

A adunat în jurul său o constelație de nume, ingineri și tehnicieni de elită, pe nume Gheorghe Șerban, Cantemir Răsădeanu, ori, și mai simplu, Potra, Bojin, Tănase, Petrulin. Prin exemplu personal, prin oamenii aceștia, prin muncă și prin pasiune, prin constanța și acuitatea unui ideal, la Berecsäu, imposibilul a devenit posibil. Mulți dintre ei i-au fost colegi de facultate, dar într-un loc în care se știe că „slujba-i slujbă și drujba-i, drujbă”. Florentin Cirpan nu și-a adus pe cei care i-au fost cei mai buni prieteni, ci pe cei care s-au dovedit a fi mai harnici și mai pricepuți. Împreună au spulberat pur și simplu, toate recordurile în materie de creșterea animalelor și astăzi, cînd fermieri din lumea întreagă privesc uluiți încoace, înspre Berecsäu, unde Florentin Cirpan a devenit un Bob Beamon al zootehniei moderne, acești oameni au convingerea fermă - și o afirmă firesc, ca și cum ar zice bună ziua - că resursele lor nu sînt nici pe departe epuizate, iar rezultatele și calitatea producției nu cunosc limite efective...

... Florentin Cirpan pleacă de acasă, în fiecare dimineață la orele șase și programul său matematic, riguros matematic, îl impune tuturor. Toți știu că la I.S.C.I.P. nu se stă după program. Atît cît se stă însă, se muncește nu glumă și nu se irosește nimic. „Omul - ne spune Florentin Cirpan - că să poată munci ca lumea, trebuie să doarmă, să se odihnească, să-și știe familia îndestulată și îngrijită”.

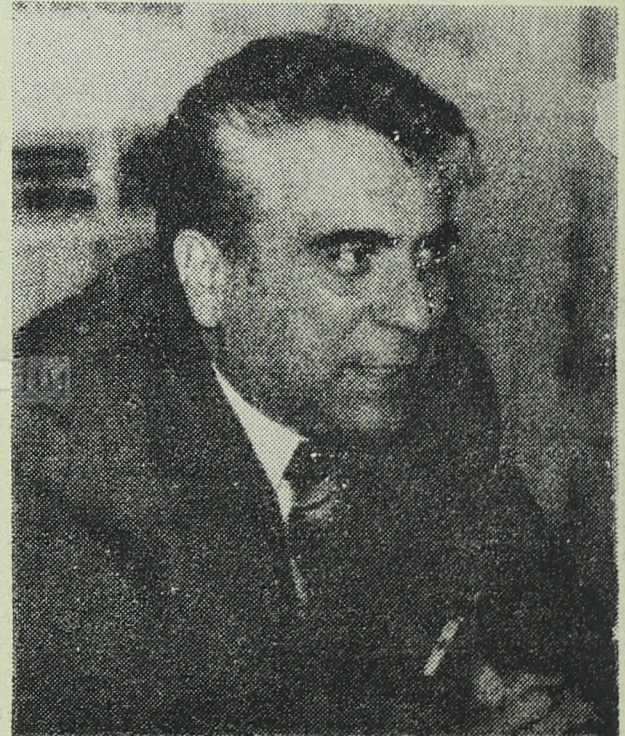
Audiențe nu acordă. Stă de vorbă cu muncitorii chiar la locul lor de muncă, adică tot acolo unde se soluționează și majoritatea problemelor curente.

„Dacă oamenii nu sînt mulțumiți, dacă ei nu pot și nu-i ajuți să-și rezolve și necesitățile personale, dacă nu sînt bine plătiți, ori dacă, dintr-un motiv sau altul sînt nemulțumiți, atunci degeaba toate eforturile. Căci de ei depinde producția, iar ca să poți cere trebuie să știi să și dai”.

Pe Florentin Cirpan îl întrebam dacă a fost un student bun. Și ne-a răspuns, ținînd minte, cu toată sinceritatea (și cu un suris la „Nufărul” pe buze) că el crede că da, deși n-a fost nicidecum printre cei eminenți. „Ce să mai ascund, la fizică, chimie, științe sociale, am traversat uneori situații mai „dificultose”; în schimb, la specialități, la ce mi-a plăcut mai mult, am avut întotdeauna note maxime”. Asta era cu douăzeci de ani în urmă, cînd mai „ardea” și cite o noapte albă („parcă mai multe atunci, ca student, decît acum ca director”). Acum cînd e copleșit de distincții și onoruri, ar renunța și la funcție ca să mai poată fi student. Dar - ce să-i faci? viața merge înainte...

Legătura însă nu a pierdut-o. Are studenți care lucrează efectiv în fermele sale, în perioada practicii ca îngrijitori de animale („e adevărat, eu pe vremea mrea nu făceam treaba asta”) și e foarte bucuros de priceperea și pregătirea lor, și e convins că aceștia vor ajunge și specialiști și oameni de nădejde.

„Tot auz vorbindu-se de studenții de azi, că ar fi așa și pe dincolo, că „nu prea vor să intre în probleme”. Ași! Adevărul e că noi, aștia mai în vîrstă, nu prea vrem să lăsăm treburile din mîna...”

Florentin Cirpan, Erou al muncii Socialiste, om tînăr și-n plină putere

IN LOC DE INCHETIERE

Că Florentin Cirpan și-a ales un drum și l-a urmat cu o tenacitate rară, înseamnă în primul rînd o lecție de tînerțe. Preocuparea permanentă, munca sînt elixirele sale. După 21 de ani de muncă inima sa a rămas de student. Pasiuni, toată viața lui, a avut una: creșterea animalelor.

Florentin Cirpan, omul care sfințește locul, a știut să renunțe la alte chemări, și și-a canalizat toate eforturile, toată inteligența, și viața pentru o idee.

I.S.C.I.P. Berecsäu este Numărul Unu pe mapamond în materie și a devenit un simbol.

VALENTIN-LAURENȚIU VIȘAN
Foto: NICOLAE PĂTRUȚ

Membrii Cercului de presă invitați ai I.S.C.I.P. Berecsäu interlocutor: inginer Cantemir Răsădeanu

seminar

Un debut promițător

Nu de puține ori noi, spectatorii am privit cu oarecare indulgență fie „ăiosul” film de actualitate cu eternul director conservator și la fel de arhicunoscutul, proaspătul inginer care abia ieșit din facultate ia totul pe cont propriu, fie superproducție istorică în care caii, costumele și pocalele cu vin sint de cele mai multe ori singurele elemente care ne rămân în minte, în sfârșit, dulcele „poporanism” în care El, deși cu repartiție în minister, lasă totul și plonjează în cel mai îndepărtat cătun, surd la toate, inclusiv la insistențele Ei, bine, de data aceasta avem de-a face cu o situație oarecum originală.

Nu prea bătrînul, dar destul de versatul într-ale teatrului, regizorul Alexa Visarion vine la prima sa întâlnire cu platourile de filmare cu un bun scenariu, sincer vorbind, „puțin tras la temă”, pentru că este inspirat dintr-o năvălă a lui Caragiale, „La vreme de război”. Nu sintem pe deplin convinși că prin aceasta nu s-a urmărit și girul pe care și-l dă orice scriitură purtînd iscălitura lui Nenea Iancu.

La citirea afișului ești aproape șocat de distribuția eterogenă: cvast necunoscutul Liviu Rozorea — pintre și înaintea (mai ales) a unui Mircea Diaconu sau Ion Caramitru. „Înainte de tăcere”, care înainte de toate este filmul unor drame: drama hangului avarizat, care își trimite fratele pe front pentru a-i lua averea dar și pentru a-și putea păstra nevasta, drama unui șocat al războiului care, precum un Christ, își poartă parcă mereu o cruce mare pe care scrie cu litere de-o șchioapă: „Ce-am avut și ce-am pierdut” (și ce-am câștigat? am zice noi), în fine drama tărănimii pornită în bejenie, minată de foamete și boli, de spectrul permanent al morții. Chiar și noroiul joacă un rol aparte în acest film.

Acțiunea urmărește două plane, deoparte stînd hangiuul Stavrache (Liviu Rozorea), hangia Ana (Valeria Seciu) și fratele lui Stavrache (Ion Caramitru) iar de cealaltă parte marea masă a umiliților, porniți în lume, ca niște copii ai nimănui, născuți într-o zodie nefastă.

Destinele acelea încrîncenate, prefigurează drama ce se va consuma și îi va opune pe Stavrache și Ana pe fondul dezumanizării aduse de influența banului. Dar dacă Ion al lui Rebreanu o dorește pe Ana doar pentru a ajunge la avere, hangiuul nostru dorește averea pentru a ajunge la Ana. Iată de ce nu credem că avem de-a face aici doar cu o simplă coincidență de nume.

Aminteam mai sus de „versatul” într-ale teatrului Alexa Visarion. Într-adevăr, el a reușit să soluționeze admirabil situațiile care cereau teatralizarea. Cu toate acestea, pentru că și aici, ce e prea mult strică, mizînd excesiv pe teatru, filmul emană și un paradox: pur și simplu personajele nu reușesc să emoționeze — cu excepția lui Mitru, acel soldat care-și pierde mintile (Mircea Diaconu) iar în unele pasaje chiar enervează (Ana) spectatorul. După cum evastanonimă va rămîne pînă la urmă transhumanta nenorocită care caută o bucată de mămăliță ca să-și fie zilele. Cu toate strigătele din interiorul ei, care parcă anunță apro-

pierea de anul 1907, strigăte destul de slabe și parcă în mod ostentativ neluuate în seamă de nimeni. Pînă la urmă rămînem cu impresia că acele căruțe încărcate cu oameni au trecut pe la hanul lui Stavrache doar pentru a-i aduce, sau mai bine zis a-i oferi un argat.

Între cele două plane de care am pomenit, gravitează personajul extraordinar interpretat de către Mircea Diaconu. Fără a scoate un singur cuvînt — rolul fiind cel al unui șocat, cu repercursiuni asupra vorbirii — acesta reușește o partitură memorabilă compunîndu-și cu mult har o mască ce redă pînă în cele mai mici amănunte deznădejdea și fatalitatea, care se încadrează pe deplin cu situația existentă în jurul său, situație care de fapt crează o lume, o lume a noroiului, a deznădejzii, a cruzimii. Se cuvine remarcată în câteva scene măiestria operatorului Nicu Stan, care trece se pare de la mai vechile succese în colaborare cu Sergiu Nicolaescu la altele (probabil) mai noi, precum acest film al lui Alexa Visarion.

Cam atît despre un debut care, iată, pune cu curaj piciorul în pragul unei cinematografii destul de fluctuante, debut care, să sperăm, nu-și va lăsa așteptată prea mult reconfirmarea.

MIHAI JUNEA

„Înainte de tăcere” a fost cuvîntul... (...lui Alexa Visarion)

Spectacolul, de la Casa de cultură a studenților, a luat sfîrșit. Creatorii filmului „Înainte de tăcere” sint puși, față-n față, cu publicul spectator. Regizorul Alexa Visarion tace și zîmbește în barbă, apoi răspunde. Răspunsurile lui incită la noi discuții. Ceva care se regăsește și în filmul lui de debut, nevoia de comunicare, fuga de singurătate, neliniștea permanentă. Reușim, cu greu, să-i solicităm următorul interviu:

— Cum a început, și care a fost, în linii mari, drumul, ca regizor de teatru, al lui Alexa Visarion?

— Am debutat pe scena bucureșteană cu piesa „Cartofi prăjiți la orice”, în care am evoluat și cîțiva dintre protagoniștii filmului meu de debut. Astfel, în acest spectacol, au debutat Liviu Rozorea, Vladimir Găitan și Mircea Diaconu. Am pus în scenă, la Cluj-Napoca, spectacole cu „Meșterul Manole” (al lui Lucian Blaga), „Unchiul Vania” (de A. Cehov), „O pasăre dintr-o altă zi” (de D. R. Popescu). Am continuat, la Arad, cu „Vinovatul” lui Băieșu, cu „Procurorul”, la Tîrgu-Mureș, (spectacol în care am lucrat, din nou, cu Liviu Rozorea), apoi la Nottara, cu un spectacol din texte de literatură africană, cu „Barbarii” lui Gorki, la Giulești cu „Pasărea Shakespeare” (al lui D. R. Popescu), „Da sau nu” (al lui Alexandru Ghelban) și „Năpasta” lui I.L. Caragiale...

— ... care a însemnat primul pas spre „Înainte de tăcere”...

— Da! Pornind de la „Năpasta” și de la dragostea față de literatura lui I.L. Caragiale, m-am apropiat de film încercînd să scap de scena italiană, de reducția pe care această scenă o dă gîndirii și, în același timp, a manifestării acestei gîndiri în spectacol.

— Ce reprezintă filmul, pentru regizorul de teatru Alexa Visarion?

— Probabil că fiind un ambițios am încercat să mă apropie de film și din dorința de a rămîne, de a puncta în conflictul epocii, fiindcă teatrul moare în

fiecare spectacol pe care-l naște, iar filmul are menirea, are șansa de a rămîne pentru o generație.

— Cum ați ajuns la acest titlu, „Înainte de tăcere” și care este semnificația sa?

— Semnificația sa provine, în primul rînd, dintr-o replică din Hamlet, în acea replică în care Fortinbrius spune „Și acum, tăcere!”; deci filmul meu încearcă să pună în evidență tumultul vieții, contradicțiile vieții, forța vitală a individului și, în același timp, renunțarea, resemnarea, pragul la care ajunge individul atunci cînd între el și propria-i viață seamnă ceea ce există în noi, înainte de înțelegerea adîncă a vieții. Tăcerea, sau legămîntul tăcerii, este posibilitatea de a avea o atitudine față de viață. Tăcerea filmului „Înainte de tăcere” este, în același timp, un sens pe care regizorul Alexa Visarion încearcă să-l dea zberii individului într-un context existențial, încărcat de anxietăți. Filmul reprezintă și posibilitatea unui dialog mai multînalt mai

amplu, cu oamenii, cu oamenii care au nevoie de filme importante, de filme care să-i tulbure, care să le pună probleme.

— Prin ce se caracterizează etapa actuală în regia de film?

— Regia de film este o meserie nouă, la noi. La noi se înțelege prin regie de film modalitățile de filmare. Foarte puțini sint, cu adevărat, creatori de gîndire, creatori de concepție. Regizorii noștri sint oamenii știu să filmeze, știu să cadreze, știu să ilustreze o poveste. Pentru mine, înseamnă, în primul rînd, gîndirea de film al lui Liviu Ciulei, Iulian Mihu și, înaintea tuturor, ar trebui amintit părintele cinematografiei noastre, Victor Iliu.

— Există, totuși, și regizori de film, așa cum îi vreți dumneavoastră, printre reprezentanții noului val din cinematografia noastră?

— Cred că regia de film are în tînăra generație cîțiva adepți, inițiatori, animatori ca Dan Pița, Mircea Veroiu și Alexandru Tatos. Nu știu ce mă apropie de ei, dar știu că și ei sint, ca și mine, oameni care dorim mai mult de la filmul românesc și nu prin vorbe ci prin fapte, prin ceea ce realizăm. Din păcate, nu depinde numai de noi, rostul nostru...

— Mi-aș permite să-i adaug aici și pe Mircea Daneliuc, Constantin Vaeni, Timotei Ursu, Dinu Tănase. Aș vrea să vorbim puțin și despre rolul scenariului de film. Știu că se propun cursuri de specializare, se deschid cursuri de scenariu de film chiar și la Universitățile populare. Dumneavoastră ce opinie împărtășiți?

— Scenariul de film, ca și în cazul regiei, trebuie să fie o șansă de a defini o gîndire. Nu se învață, nu se creează, nu se pot găsi cursuri, nu se pot preda lecții. Se face din talent, din dorința de a te mărturisi oamenilor, de a spune ceva. Bineînțeles că există o modalitate specifică de a scrie un scenariu dar, înainte de a crea, este gîndul. Gîndul nu poate să-l învețe nimeni, gîndul aparține fiecărui creator.

— Presupunind că cineva nu a auzit nimic despre dumneavoastră, care ar fi cea mai scurtă biografie pe care ați prezenta-o?

— Sint regizorul de teatru, (chiar și de film), Alexa Visarion, moldovean de la Botoșani, am 31 de ani, am fost șef de promoție la regia de teatru și... cu asta aș fi tăcut... GHEORGHE CRIȘAN

Retro:

Un om care nu lucrează decît cu... mînuși!

„Eu sint membru al parlamentului! De unde să știu eu ce să facă oamenii?!” spune unchiul cu naivitate trucată iar el, Bobdail, îl privește, îl perpeleşte, (și se perpeleşte) iar cînd nu mai avem nici o speranță că-i va replica, exact pe contratimp, el spune: „OK unchiule, să spui că nici nu m-ai văzut!” și dispăre după perdeaua de aburi!

Monstru în film, monstru interpretînd monștrii, hoinărind halucinant cu privirile acelea halucinante, gata să dea 20 de lire pe o bicicletă-super nepatentată cu aceeași nonșalanță cu care își confecționează arbaletle cu andrele, ei bine acest fanatic pe nume Peter O'Toole e capabil să te țină în fața ecranului ore în șir, deși mațele îți chiorăle de foame, ori, turbezi la gîndul (dacă-l mai ai) că de două ceasuri n-ai fumut, toate acestea numai ca să-l vezi cum, îmbrăcat ca un gentleman englez (așa-ți trebuie!) îți face bye-bye, stăpinindu-se cu greu să nu-ți ridă în nas: „ha! v-a plăcut fersa, thanks, show-ul s-a terminat pentru voi, eu mă întîlnesc la zece cu Rik Burton undeva în Picadilly”.

Omul ăsta disperat parcă tot timpul că nu poate rosti ce are pe suflet, în stare să-i recite lui Aghișuță, acolo, sub pămînt, Shakespeare, amuzîndu-se cu maiorașul fascist care își învâțase bine lecția de psihologie și care avea tupeul să se laude că e la fel de englez ca sir Robert...

Ați observat cu cîtă eleganță a apărut în fața noastră, curățînd ouă cu mînuși, mîncînd sardela cu mînuși ori sfătînd (cu mînuși), o naivă domnișoară, (părintește) să nu-și piardă timpul, că e pericol de răceală. El e actorul care nu renunță niciodată la mînuși. El știe să moară cu mînuși strivit de o macara, să danseze sau să gonească pe cărările nebatute ale gîndului, cîlare pe Rosinanta sa, totul însă cu mînuși. Ba e capabil să te ducă la exasperare, între două replici (atît de mult poate gîndi el cu ochii), și cînd îl observi că e gata-gata să-și dea jos minunatele sale mînuși iar tu „stai în gardă să-i spui: „Te-am prins, hoțomanule, atît am așteptat”, ei bine atunci deodată se răzgîndește, te privește de-ți sfișie inima, tu nu mai rezști, este hotărît să-l ierți. Amăgire! Căci vai! te privește cum numai el știe și te întrebă: „Cum? Ai îndrăznit să mă bănuiești?” Și să te ferească sfîntu de fulgerele pe care Zeul le-a lansat înspre tine!

Cînd TEVEUL anunță un film cu O'Toole e vai și-amar de tramvaiete care intrizie; bunicuțele Incheie și ele romanele la telefon, timpul se măsoară cu Peter O'Toole. Apoi cutare chestie s-a întimplat înainte de filmul cu Peter O'Toole, cutare după.

Și să nu uit! El are trei mînuși. Una pe care ne-o aruncă la fiecare nouă înțîlnire și evident, perechea de care nu se desparte niciodată: cea cu care joacă și cu care, la orice nesupunere, sau dorință de răzvrătire, ne avertizează: „Atenție! acum stăpinul sint eu”...

Parcă mai era nevoie să ne reamintim acest lucru...

RETRObs

CONSILIUL DE CONDUCERE:

FRANCISC ALBERTI, PETRŪ ANDEA, VIOREL BOLDUREANU, TEODOR BULZA, GHEORGHE CRIȘAN, LIVIU CRIȘAN MILOȘ GEORGEVICI, MIHAIL GLAJA, ROXANA IOANA, NICOLAE LENGHER, IOAN MEDOIA, AUREL NANU, LUCIAN NEGRUIȚIU, VALERIU PANASIU, BRIGITTE POLLAK, EMERIC SZEKELY, CRISTIAN TRIFESCU, ALEXANDRU VAJDA, VALENTIN VIȘAN.

FORUM STUDENȚESC. ADRESA REDACȚIEI:

Complexul studențesc, căminul 15, camera 1, telefon 21945, sau Casa de cultură a studenților, bv. Tinereții nr. 9, camera 101, telefon 14907. Permanența la redacție zilnic între orele 20—22 la sediul din complex. Ședințele de redacție, luni și joi, ora 20,30 la Casa de cultură a studenților.

COLECTIVUL DE REDACȚIE:

IOAN BACALETE (redactor principal), GHEORGHE CRIȘAN (redactor șef), MIHAIL JUNEJA, NICOLAE LENGHER, ANITTE MATTESCU, MONICA MILIVOL, LIA PETRIC, MARCEL SAMANȚA, EMERIC SZEKELY (redactor șef-adjunct), RADU TODORAN, VALENTIN VIȘAN (redactor șef-adjunct). Fotografii de: IOSIF BERWANGER și CONSTANTIN DUMA. Prezentarea grafică: NICOLAE OANĂ și ȘTEFAN POPA.